

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

17^E JAARGANG

WOENSDAG 29 JUNI 1932

No. 861

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonnés, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

28 JUNI 1932

In den toestand van de geldmarkt kwam geen verandering. De naderende halfjaars-termijn schijnt niet den minsten invloed te hebben. Het geleek er eerder op, dat de middelen nog iets ruimer geworden zijn. Particulier disconto noteerde tenslotte $\frac{5}{16}$ — $\frac{7}{16}$ pCt. Prolongatie nog steeds 1 pCt.

* * *

In verband met het feit, dat thans de door de Wet van den 27 Mei 1932 (Staatsblad 221) noodzakelijk geworden wijziging van de statuten der Nederlandsche Bank haar beslag heeft gekregen, is bij Koninklijk Besluit verandering gebracht in den vorm van den weekstaat onzer centrale credietinstelling. Aan de debetzijde van dien staat komt thans, overeenkomstig genoemde wet, een post voor ten name van den Staat der Nederlanden van ruim f 19 miljoen. Ook overigens geeft de weekstaat, in verband met het vaststellen van de winst- en verliesrekening over het afgelopen boekjaar, nog enkele belangrijke wijzigingen te zien. De post papier op het buitenland daalde met f 19.9 miljoen, klaarblijkelijk als gevolg van de lagere waardeering van het pondbezit der Bank. Aan de creditzijde vertoont de gewone reserve een daling van f 4.6 miljoen en de bijzondere reserve een teruggang van f 3 miljoen, waartegenover de beleggingen aan de debetzijde zijn verminderd met f 1.3 miljoen.

De binnenlandsche uitzettingen blijken te zijn ingekrompen met ruim f 3 miljoen, waartoe de disconto's en beleeningen gelijkelijk hebben bijgedragen.

De goudvoorraad onderging opnieuw een verhoging met f 2.8 miljoen, terwijl de zilvervoorraad met f 380.000 terugging, zoodat de post munt en munt-

materiaal per saldo een vermeerdering van f 2.4 miljoen aanwijst.

Onder de passiva der Bank vertoont de biljettenomloop een vermeerdering van f 3.5 miljoen. De rekening-courant-saldi verminderden met bijna f 4 miljoen, tengevolge van een daling van het saldo van het Rijk ten bedrage van f 16 miljoen en een vermeerdering van de saldi van anderen met f 12 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo steeg met f 2.3 miljoen; het dekkingspercentage bedraagt bijkans 81 pCt., evenals de vorige week.

* * *

Op de wisselmarkt bleef het uiterst kalm. De Dollar liep eerst wat terug en kwam van 2.4795 op 2.4740, slot iets beter 2.4755. Ponden noteerden 8.94½—8.99—8.94. Ponden tegen Dollars 3.61—3.63—3.61½. Marken schommelden de geheele week tusschen 58.75 en 58.85; Zaterdag was het aanbod wat groofter, welk aanbod gisteren aanhield. De slotnotering werd 58.55. Fransche Francs ca. 9.75½. Belg's 34.42½, slot wat beter 34.45. Zwitsersche Francs bleven rond de 48.22½. Lires waren lager: 12.61. Peseta's nog steeds 20.40. In de Noordelijke deviezen weinig verandering, eerder iets lager: Kopenhagen 48.60, Oslo 44.—, Stockholm onveranderd 45.80, Finsche Marken 4.17½, Canadeesche Dollars 2.15. De Yen daalde nog verder en noteerde op het laatst ca. 71. Rupees ca. 67.

Termijn Ponden zijn weder wat meer aangeboden; de slotnoteringen waren $\frac{3}{8}$ c. voor één maand, $\frac{5}{8}$ c. voor drie maanden, onder kassa. Voor termijn Dollars kon voor één maand een verdere kleine verbetering worden geconstateerd. Zij noteerden nl. 40 punten onder contant; driemaands Dollars bleven zich op ongeveer 130 punten handhaven.

Van de goudmarkt valt niets bijzonders te melden; Eagles blijven op 2.48 aangeboden, Sovereigns op 12.10. In baren goud gaat niets om.

LONDEN, 27 JUNI 1932.

Geld was verleden week een weinig meer bruikbaar, daar er weinig wissels vervielen in het begin der week. Later nivelleerde zich dit weder.

In deze week valt het einde van het halve jaar, hetgeen gewoonlijk tot belangrijke geldverschuivingen en duur geld aanleiding geeft. Ditmaal wordt echter algemeen aangenomen, dat 30 Juni vrijwel zonder moeilijkheden zal voorbijgaan.

Disconto blijft aan den zwakken kant, hoewel de koersen (1 — $\frac{1}{16}$ voor bankaccepten en $\frac{13}{16}$ pCt. voor schatkistpromessen) onveranderd zijn. Vrijdag werden de nieuwe schatkistpromessen tegen den record-lagen prijs van $\frac{3}{4}$ pCt. toegewezen, daar deze promessen tegen einde September betaalbaar zijn en daarom dus speciaal gezocht waren.

Op de deviezenmarkt ligt het Pond flauw. Dollars noteeren dan ook 3.61—3.61½ en Guldens 8.93—8.93½.

ECONOMISCHE TOENADERING TUSSEN NEDERLAND EN BELGIË.

De onlangs te Ouchy vanwege Nederland en België gearafeerde conventie betreffende de geleidelijke en wederkerige verlaging van invoerrechten heeft begrijpelijkerwijze in de wereld een waardeerende pers gevonden. Tegenover het eindelooze gepraat van de vele handelspolitieke zondaars, die om strijd verklaren afkeerig van protectie te zijn en niets liever te willen dan de bevordering van den vrijhandel, maar die hun daden niet in overeenstemming weten te brengen met hun fraaie woorden; tegenover het volkomen falen van het Volkenbondsstreven om door multilaterale verdragen tot opheffing van de talrijke handelsbelemmeringen te komen, steekt de daad van de beide kleine landen gunstig af. Zij kan een keerpunt vormen in het proces van handelspolitieke verwording, waaraan de wereld dreigt te gronde te gaan.

Over den inhoud van de Conventie ontbreken nog definitieve gegevens. Volgens de daaromtrent gepubliceerde dagbladberichten komt, gelijk men weet, de strekking hierop neer, dat gedurende een aantal jaren Nederland en België hun invoerrechten telken jare met 10 pCt. zullen verminderen, totdat een zeker minimum zal zijn bereikt, hetwelk, naar verluidt, voor eindfabrikaten 8 pCt. en voor halffabrikaten 4 pCt. zal beloopt. Dit beteekent dus, dat Nederland in het algemeen zal terugkeeren tot het vóór 1 Januari 1932 bestaande tarief voor eindfabrikaten en dat het tarief voor halffabrikaten, voor zoover deze met invoerrecht belast zijn, een weinig zal worden verlaagd, terwijl daarentegen België, welks tarief veelal boven het Nederlandsche uitgaat, een veel grooter aantal tariefposten drastisch zal moeten verlagen. Voorts verbinden de beide landen zich om geen enkelen nieuwen maatregel van beperking van in- of uitvoer ten opzichte van elkander te nemen behoudens in speciale gevallen, waaromtrent nadere bijzonderheden nog ontbreken. Tenslotte zal de conventie het karakter dragen van een „open” verdrag, d.w.z. andere landen zullen op gelijke voorwaarden kunnen toetreden, als Nederland en België tegenover elkander vaststelden.

Op zichzelf is voor een dergelijke afbraak van tariefmuren alles te zeggen en ieder, die deze zaak uit een oogpunt van algemeen belang beziet, zal er voor kunnen gevoelen. Bij de uitvoering van het te Ouchy aanvaarde beginsel doet zich echter een niet geringe moeilijkheid voor in verband met de meestbegünstiging.

Nederland heeft er, gelijk men weet, bij het afsluiten van handelsverdragen steeds naar gestreefd om daarin de clause van algemeene en onvoorwaardelijke meestbegünstiging vast te leggen, een streven, dat in de meeste gevallen met succes is bekroond. Dit beteekent, dat voordeelen op handelspolitiek gebied, door ons of onze wederpartij aan derde mogendheden toegestaan, onvoorwaardelijk aan onze wederpartij, resp. aan ons land ten goede komen. Ook België heeft vele verdragen met m.b. clause gesloten. Wanneer wij nu aan België bepaalde voorrechten op het gebied van de heffing van invoerrechten gaan toekennen, zoo kunnen ook andere landen, met welke wij meestbegünstigingsverdragen hebben, daarop krachtens deze clause aanspraak maken, en wel onvoorwaardelijk, d.w.z. zonder hunnerzijds tot eenige tegenprestatie gehouden te zijn. Dat is uiteraard niet de bedoeling van het tusschen Nederland en België te sluiten verdrag, waaraan immers juist de wederkerigheidsgedachte ten grondslag zal liggen. Maar voorloopig kunnen wij niet anders aannemen, dan dat deze ongewilde consequentie zich inderdaad zal voordoen.

Immers, onder de usantiëele uitzonderingen, die op de meestbegünstigingsclause plegen te worden toegestaan, valt een verdrag als dat van Ouchy niet. Volgens het werkje van den bekenden Oostenrijkschen

INHOUD.

Blz.

ECONOMISCHE TOENADERING TUSSEN NEDERLAND EN BELGIË door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart....	508
Steen aan de varkenshouderij door J. J. van Riemsdijk	509
Het jaarverslag van De Nederlandsche Bank.....	512

AANTEKENINGEN:

De wereldproductie, het wereldverbruik en de in- en -uitvoer van suiker	515
De crisis en de winsten uit overheidsbedrijven....	516
Planmatige regeling van de varkenshouderij.....	517
Marktanalyse	518

MAANDOLJFERS:

Postcheque- en Girodienst	518
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	518
Rijkspostspaarbank	518

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	519—526
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

specialiteit, Richard Riedl, getiteld Ausnahmen von der Meistbegünstigung (Weenen 1931) zijn er slechts twee uitzonderingen, die algemeen worden erkend, t.w. de voordeelen, die de staten elkander in het grensverkeer kunnen toestaan, en die, welke uit een volledige tolunie voortspruiten. Over de verdere uitzonderingen (bijv. t.a.v. regionale en multilaterale verdragen) blijven de meeningen verdeeld. Nu is het verdrag tusschen Nederland en België bezwaarlijk te brengen onder een der uitzonderingen op de genoemde clause, zelfs niet onder die betreffende regionale verdragen, want dit verdrag, waartoe alle mogelijke landen kunnen toetreden (reeds schijnen Denemarken en Noorwegen daartoe neiging te vertoonen), kan moeilijk regionaal worden genoemd. Ook multilateraal is het niet, aangezien het zich voorshands beperkt tot twee landen.

Nu spreekt het wel vanzelf, dat het niet aangaat om aan andere landen zonder eenige tariefsverlaging hunnerzijds hetzelfde toe te staan, wat Nederland en België elkander in uitzicht stellen. Als dus het verdrag van Ouchy te zijner tijd behoorlijk geratificeerd zal zijn en uitgevoerd zal moeten worden, zoo zullen Nederland en België aan al die Staten, waarmee meestbegünstigingsverdragen loopen, de vraag moeten voorleggen, of zij bereid zijn om de regeling van Ouchy als uitzondering op de meestbegünstiging te erkennen. Wordt dit geweigerd, dan zouden de verdragen, waarin de clause voorkomt, opgezegd moeten worden, terwijl dan terstond een aanbod gedaan zou moeten worden tot het openen van onderhandelings over een nieuw verdrag, waarin de beperking der m. b. clause behoorlijk opgenomen zou moeten worden.

Het behoeft geen betoog, dat zulk een opzegging met nadeelen gepaard zal gaan. De meestbegünstigingsclause betreft, in tegenstelling tot het vraagstuk van vrijhandel of protectie, niet een principiële zijde van onze handelspolitiek; zij vormt een technisch hulpmiddel, hetwelk intusschen, naar het ons voorkomt, in het verleden voor ons land belangrijk meer voor- dan nadeelen heeft opgeleverd, en waarvan ook in de toekomst nog voordeelen te verwachten zijn. Gaat nu ons land verdragen met de m. b. clause opzeggen, dan ontstaat daaruit tijdelijk een verdragslooze toestand, hetgeen uiteraard nadeelen met zich brengt. Wij verwijzen in dit verband naar de beschouwingen van den Heer E. Heldring in het nummer van 1 Juni van dit weekblad. De vraag rijst, of deze nadeelen zoo ernstig zouden zijn, dat zij het voordeel van het verdrag van Ouchy weder teniet zouden doen. Daarover kan men alvorens de nadere mededeelingen van de Regeering te hebben vernomen geen oordeel vellen.

Voorloopig zouden wij echter geneigd zijn om het risico van opzegging van meestbegunstigingsverdragen in dit bijzondere geval niet al te zwaar aan te slaan. Het gaat er immers niet om, de m. b. clause geheel buiten werking te stellen en voor goed af te schaffen, doch uitsluitend om daarop een alleszins rationeële uitzondering te verkrijgen. De redelijkheid daarvan moet ook aan die Staten, die ons bij de beperking van de toepassing der meestbegunstiging moeilijkheden in den weg zouden willen leggen, zonder al te veel moeite duidelijk te maken zijn. En voorts dient te worden bedacht, dat het toch ook voor andere landen niet aangenaam is om geen handelsverdrag met Nederland te hebben en dat dus het nadeel van een verdragsloozen toestand niet alleen ons, maar ook onze wederpartij treft. Dit klemt te meer ten opzichte van die landen, die veel op onze koopkrachtige markt plegen af te zetten en die wellicht bij herstel van het internationaal credietverkeer een beroep op onze kapitaalmarkt hopen te doen. Tot deze laatste behouden zij natuurlijk ook zonder handelsverdrag toegang, maar gemakkelijker maakt het ontbreken van zulk een verdrag den toestand toch niet, te minder, wanneer de Overheid hier te lande op de juiste wijze voeling zou houden met de groote financiers.

Intusschen is er van Belgische zijde op geweest, dat de hierboven geschetste moeilijkheden niet zoo groot zijn, als wij wel meenen. Wij wijzen in dit verband op de belangwekkende rede, door den Heer J. G. Vink, vertegenwoordiger van de Nederlandsche Kamer van Koophandel te Brussel, gehouden op de jaarvergadering van de Ned. Maatschappij voor Nijverheid en Handel, welke vergadering jl. Vrijdag te Haarlem plaats vond. De Heer Vink deed mededeeling van een onderhoud, hetwelk hij over deze aan gelegenheid had gevoerd met den Heer Louis Franck, den Gouverneur van de Nationale Bank van België. Aan het verslag van de rede in de N. R. Courant van Zaterdag jl. Ochtendblad, ontleenen wij het volgende:

„De Heer Franck, Gouverneur van de Nationale Bank, die mij voor mijn vertrek een onderhoud toestond, toonde zich zcér optimistisch en zeide mij ongeveer het volgende: Nemen wij een voorbeeld: België verlaagt (volgens de nieuwe conventie) de invoerrechten van een bepaald product voor invoer uit Nederland met 10 pCt. Dit is een begunstiging! Maar deze begunstiging is voorwaardelijk. Voorwaarde is, dat Nederland dezelfde begunstiging geeft, voorwaarde is ook, dat er geen invoerbelemmeringen op ander gebied meer plaats grijpen etc. Zou nu een andere staat de pretentie kunnen laten gelden dezelfde begunstiging te bekomen en dan onvoorwaardelijk? Immers neen! Zoodra die andere staat in dezelfde voorwaarden wil treden als Nederland, dan is die staat, welkom. Dit is, mijns inziens, ten duidelijke illustratie van wat wij verstaan moeten onder „een open verdrag“ en dit is ook de reden waarom in de Lausanne conventie de meestbegunstigingsclausule als buiten werking gesteld beschouwd kan worden.”

Het wil ons voorkomen, dat dit betoog niet opgaat. Als Nederland en België tot dusverre de voorwaardelijke, in plaats van de onvoorwaardelijke meestbegunstiging hadden gekend, zoo zou voor het standpunt van den Heer Franck wat te zeggen zijn. Nu is dat echter anders. Zonder een nieuw verdrag of zonder uitdrukkelijke toestemming van de betrokken wederpartij kan men niet in eens met het oog op een bepaald geval van de onvoorwaardelijke toepassing van de meestbegunstigingsclausule tot een voorwaardelijke toepassing overgaan.

Wij zien daarom met groote belangstelling uit naar de nadere mededeelingen, die de Regeering over deze zaak zal moeten doen, zoodra het verdrag ter goedkeuring aan de Kamers zal worden voorgelegd, en wij hopen, dat deze mededeelingen een gunstig perspectief zullen openen voor de verwezenlijking van een denkbeeld, dat, afgezien van de technische moeilijkheden, slechts valt toe te juichen.

G. M. V. S.

V. STEUN AAN DE VARKENSHOUDERIJ.

Als jongste poging om den landbouw te helpen is ingediend een ontwerp van wet betreffende steun aan de varkenshouderij — „Crisisvarkenswet“. Wordt dit wetsontwerp aangenomen, zooals het nu voor ons ligt, dan beteekent dit een geheel nieuw experiment in den landbouw. En dit niet alleen voor ons land, maar voor alle landen met uitzondering dan van Rusland, waar alles van boven af wordt geregeld. Het ligt nl. in de bedoeling van den Minister van Economische Zaken en Arbeid de productie van varkensvleesch aan banden te leggen. En in de tweede plaats zal de uitvoer geheel worden gecentraliseerd.

Uit de memorie van toelichting blijkt, dat de Landbouw-Crisis-Commissie vooral den nadruk legt op den uitvoer. Uitgevoerd worden: levende varkens, versch varkensvleesch, bacon, ander gezouten varkensvleesch, gedroogd en gerookt varkensvleesch en spek en reuzel. Verder worden uitgevoerd slachtafval, dierlijke organen, bestemd voor chemische en medicinale preparaten, blazen en darmen, en vleesch en worst in kleine verpakking. Onder deze laatste artikelen zal ook een gedeelte afkomstig zijn van geslachte runderen, hoewel bij de verpakte vleeschwaren — hoofdzakelijk vleesch en worst — varkensvleesch hoofdzaak is. Van de eerste artikelen is het bacon het belangrijkste product.

Aan de hand van de cijfers, die onze statistiek jaarlijks hieromtrent geeft, kunnen wij nagaan de hoeveelheid en de waarde daarvan, die jaarlijks wordt uitgevoerd.

Tabel I.

Uitvoer van varkens, varkensvleesch, reuzel, enz.

Jaar	Gewicht in mill. K.G.	Waarde	
		Totaal mill. Gld.	Per ton in Gld.
1928	141	117	825
1929	105	96	912
1930	109	93	845
1931	142	77	547

Gewicht en waarde zijn in millioenen uitgedrukt, omdat het geen zin heeft nauwkeuriger cijfers te geven, daar niet geheel bekend is, welk aandeel het varken heeft in de levering van de voor uitvoer bestemde vleeschwaren, darmen, enz. Misschien zijn de opgegeven dezelfde nog één of twee millioenen te laag, maar daar ik steeds dezelfde statistieknummers heb genomen, zijn zij toch goed vergelijkbaar.

Uit deze cijfers blijkt reeds — en die van tabel II laten het nog beter zien —, dat de uitvoer in de jaren, dat de varkens goedkoop zijn, veel grooter is dan wanneer deze duur zijn.

De beteekenis van het varken voor de totale waarde der landbouwproducten voor 1928, in aanmerking genomen, dat het binnenlandsch gebruik voor dat jaar werd geschat op ruim 1.13 millioen gulden, komt goed uit, indien wij bedenken, dat het varken daaraan heeft bijgedragen voor 230 millioen gulden tegenover een waarde van alle landbouwproducten van f 1.165 millioen, dit is vrijwel $\frac{1}{5}$ van het totaal. Uitgevoerd werd dat jaar aan landbouwproducten voor ongeveer f 580 millioen, zoodat het aandeel van het varken hierin iets meer dan 20 pCt. heeft bedragen. Het is derhalve wel de moeite waard zijn aandacht te schenken aan het behoud, zooveel mogelijk natuurlijk, van onze buitenlandsche afzetgebieden.

De volgende tabel geeft ons een beeld van de jaarlijksche productie van varkensvleesch. Zij is evenals de vierde tabel ontleend aan een serie artikelen door Zwagerman in de Veldbode van dit jaar geschreven ⁴⁾.

⁴⁾ Beschouwingen over de varkensfokkerij, de varkensvleeschproductie en -afzet in Denemarken en Nederland, door C. Zwagerman, Rijkszuivel- en veeteeltconsulent te Middelburg. De Veldbode van 2, 16, 30 April en 7, 21 en 28 Mei.

Tabel II.
Jaarlijksche productie van varkensvleesch.

Jaar	Aantal varkens 1000	Slachtgew. 1000 K.G.	Daarvan:		Verbruik per hoofd der bev. in K.G.
			Binnenl.	Buitenl.	
1926	2.510	217.973	153.023	64.950	20,63
1927	3.194	280.688	172.897	107.771	22,97
1928	3.220	279.191	177.482	101.709	23,27
1929	2.470	223.296	151.815	71.481	19,38
1930	2.852	257.008	177.521	79.487	22,41
Gemid.					
1926-1930	2.894 ¹	251.627	166.548	85.080	21,53
1931	3.640	345.254	241.715 ¹	103.539	30,00

¹) In de memorie van antwoord komt de Minister, doordat hij een hooger slachtgewicht aanneemt, zelfs op 252.000.000 KG., hetgeen een verbruik per hoofd der bevolking voor 1931 zou beteekenen van 31,25 KG.

Uit deze cijfers blijkt duidelijk, dat er een groot verschil is in de jaarlijksche aantallen, die worden geslacht. Dit komt, doordat het varken zoo snel zich kan vermeerderen. Is men derhalve in een periode van loonende prijzen, dan gaat iedere boer varkens mesten, waardoor er op een gegeven moment een te groot aanbod komt met sterk dalende prijzen. De prijzen van de voedermiddelen maken dan op een zeker moment de mesterij onrendabel met als gevolg inkrimping van het aantal varkens, dat de boer houdt. Daardoor vermindert na eenige maanden het aanbod van varkens zoodanig, dat de prijzen weer aantrekken. De mesterij breidt zich dan weer uit en wij draaien weer in denzelfden cirkel rond.

De uitvoer naar het buitenland reageert blijkbaar nog sterker op den prijs van het varkensvleesch dan het binnenlandsche verbruik (zie de beide kolommen: Gewicht $\times$ 1.000 KG. Binnenl. en Buitenl.). Het jaar 1931, waarvan ik de cijfers opzocht, valt wel heel sterk uit het kader met in totaal bijna 100 miljoen KG. meer vleesch dan het gemiddelde over de jaren 1926—1930. De voortdurend dalende prijzen van de voedermiddelen noodzaakten nl. in den eersten tijd nog niet tot inkrimping van de mesterij. En bovendien is men in 1930 in de akkerbouwstreken op de zeelei begonnen den verbouw van granen rendabeler — of minder verlies gevend — te maken, door het mesten van varkens.

Uit de op 16 Juni gepubliceerde cijfers in Handelsberichten blijkt echter, dat tot en met Maart van dit jaar de teruggang van het aantal geslachte varkens (zie tabel V) nog niet zeer groot is. Alleen het aantal, dat voor het buitenland wordt geslacht neemt sedert het derde kwartaal van het vorige jaar flink af.

Met onze varkens zitten wij momenteel zoo zeer in de misère, doordat — hoe vreemd dit ook moge klinken — de voedermiddelen veel te laat als rem op verdere uitbreiding van de fokkerij en mesterij hebben gewerkt. Wel publiceert de Directie van den Landbouw iedere drie maanden een schatting van den stand van den varkensstapel, maar de landbouwbladen, de goede niet te na gesproken, slaan daar te weinig acht op, zoodat de meeste boeren niet weten of zij lagere prijzen moeten verwachten. Eerst uit de in Handelsberichten van 16 Juni vermelde cijfers van 1 Mei blijkt, dat wij nu met het aantal varkens weer bergaf gaan, en naar de Directie van den Landbouw mededeelt, sneller, dan uit de door haar gegeven cijfers valt af te leiden.

Onderwijl echter waren de prijzen tot een zoo laag niveau gedaald, dat de Regeering meende te moeten ingrijpen. Vooral, omdat zij meende eindelijk ook iets te moeten doen voor de kleine bedrijven op het zand. Daar moeten de inkomsten komen van de varkens, de kippen en de paar stuks rundvee. Dit voorjaar zijn de prijzen voor al de producten, die deze dieren leveren zoo catastrophaal geweest, dat de boeren op deze bedrijven, ondanks hun sobere levenswijze, aan den grond zijn komen te zitten. Wel is er nu voor de eieren en voor het zuivel iets gedaan, maar zonder hulp aan de varkenshouderij is dit niet afdoende. Zoo ziet de Regeering het blijkens de memorie van toelichting ook in.

Opmerkelijk hierbij is echter, dat niet is geweest op de beteekenis van de varkenshouderij voor dat deel van ons land, waar de zelfkazende boeren wonen. Daar toch is de varkenshouderij zeker nog van veel meer belang voor de boeren dan op het zand. Zeer goed komt dit uit in onderstaande tabel.

Tabel III.

Landbouwgebied	Aankoop veevoer p. H.A. ingld.			Per 100 H.A. bouw-, grasland en tuingrond: run- var- hoenderen kens ders		
	27/28	28/29	29/30			
Delf- en Schieland..	520,10	554,18	451,25	157	116	202
Land van Gouda en Woerden	491,08	453,48	394,46	210	196	188
Krimpenerwaard ..	671,87	662,50	662,61	185	253	179
Veeweidestreek (Fr.)	113,22	144,41	140,53	147	34	58
Zandgebied (Over.)..	179,28	149,54	159,58	105	82	441
Graafschap Zutfen..		184,27	204,10	105	1,2	481
Zuidelijke en oostl. zandgronden (N. B.)	97,00	106,10	96,56	73	60	291
Noord-Limburg ..		97,08	93,83	64	81	82

In tabel III heb ik voor de jaren 1927/1928—1929/1930 voor eenige landbouwgebieden aangegeven hoeveel krachtvoer per H.A. per jaar is aangekocht, zooals deze cijfers jaarlijks worden gegeven in het Verslag over den Landbouw. In de tweede plaats is het aantal runderen, varkens en hoenders vermeld, dat in 1921¹) per 100 H.A. bouwland, grasland en tuingrond in deze gebieden werd gehouden. De eerste drie gebieden zijn streken met zuivere weidebedrijven in het district der zelfkazende boeren, het vierde gebied is een streek met zuivere weidebedrijven in Friesland en de laatste gebieden zijn vertegenwoordigers van streken met gemengde bedrijven op het zand. Aan deze cijfers behoef ik niet veel toe te voegen, daar zij voor zichzelf spreken. Wanneer wij bijv. de Friesche weidebedrijven vergelijken met de Zuid-Hollandsche, dan valt direct op het verband tusschen de uitgaven voor krachtvoer en het aantal varkens. Jammer is het, dat wij nog steeds niet de beschikking hebben over de gegevens van de veetelling van 1930, daar in het aantal hoenders vooral op het zand een groote verandering — hier een sterke vermeerdering — sedert 1921 heeft plaats gehad.

In de memorie van toelichting lees ik verder, dat de positie, die een deel van het varkensvleesch (het bacon) op de buitenlandsche markt inneemt ten achter staat bij dat uit eenige andere landen. Tabel IV laat dit voor de jaren 1925—1929 zien. Hierbij is de prijs van het Deensche bacon telkens op 100 gesteld. Ierland komt steeds verscheiden procenten boven de Deensche noteering, hetgeen wordt toegeschreven aan de omstandigheid, dat daar nog steeds op de oude wijze de zouters worden bereid. Met uitzondering van 1927 maakt ons land geen schitterend figuur. Voor een groot deel wordt dit veroorzaakt, doordat ons land geen uitbetaling naar kwaliteit kent. Hierin kan nu de wet verandering brengen, daar de uitvoer geheel in handen zal worden gelegd van één lichaam, de Nederlandsche Varkenscentrale.

Tabel IV.

Prijsverhouding voor bacon van verschillende herkomst.

	1929	1928	1927	1926	1925
Denemarken	100	100	100	100	100
Zweden	97	90	94	92	100
Nederland	94	93	104	87	86
Vereenigde Staten ..	83	86	96	89	95
Ierland	103	106	113	107	107
Canada	95	95	97	97	91

Dat het wel noodig wordt alle aandacht aan den export te schenken, kan blijken uit de cijfers betreffende den uitvoer van allerlei varkensproducten in

¹) De resultaten van de telling van 1910 werden als No. 6 van de Verslagen en Mededeelingen van de Directie van den Landbouw nog in hetzelfde jaar gepubliceerd. Die van de telling van 1921 zagen als No. 1 van de serie van 1922 het licht. Toen waren wij in Mei van het volgende jaar in het bezit der gegevens. Nu wachten wij reeds ruim een jaar langer!

het eerste kwartaal van dit jaar. Vergeleken met dezelfde periode van het vorige jaar is de hoeveelheid teruggelopen van 34.523 ton tot 23.520 ton en de waarde van 20.276.000 tot 8.717.000 gulden! Ook uit de cijfers van tabel V blijkt duidelijk de teruggang van het aantal slachtingen voor export. Hoe hachelijk onze positie voor bacon is geworden merken wij, wanneer wij de cijfers vergelijken voor het eerste kwartaal van dit met die van het vorige jaar. Toen 11.426 ton voor een waarde van f 7.528.000, nu 5.372 ton voor nog niet ten volle 2 miljoen gulden (f 1.983.000).

Uit deze cijfers blijkt ook, dat in den eersten tijd, zooals de memorie van toelichting trouwens ook zegt, deze uitvoer met verlies in stand zal moeten worden gehouden.

De Varkenscentrale zal tot taak krijgen om niet alleen de zoo zeer gewenschte verbetering in de kwaliteit van het bacon te verkrijgen, maar zal ook moeten zorgen, dat de hoeveelheid, die wekelijks zal worden aangeboden, veel gelijkmatiger zal worden. Is aan beide voorwaarden voldaan, dan is de kans groot, dat wij met de Denen op één lijn komen te staan.

Maar dan moet ook het aanbod op de eigen markt worden geregeld, waarvoor het wetsontwerp in den vierden titel de voorschriften geeft.

Hierbij zal nog meenige moeilijkheid moeten worden overwonnen. Het wil mij voorkomen, dat de memorie van toelichting daar wel wat luchtigjes overheen loopt.

Immers niet alleen geschiedt de uitvoer nu met verlies, maar ook de prijzen op onze eigen markt laten geen loonende teelt toe. De onnatuurlijke prijsstijging van de laatste weken laat ik buiten beschouwing. En de prijzen voor de Nederlandsche markt zullen pas loonend kunnen worden en blijven, indien de teelt flink is ingekrompen. Om een denkbeeld te krijgen van het aantal slachtingen, zooals dat per seizoen schommelt en hoe dit in de laatste twee jaar is toegenomen, heb ik in onderstaande tabel enkele cijfers aan verschillende publicaties in Handelsberichten ontleend.

	Aantal geslachte varkens (1000 stuks)			Gewicht der geslachte varkens (1000 K.G.)
	Stagers	Huissl.	Export	
1e kwartaal 1930	278,2	76,4		
2e " "	268,9	20,6		
3e " "	315,7	6,0		
4e " "	425,4	165,9		68.361
Totaal 1930	1297,2	269,0	1203,4	
1e kwartaal 1931	413,8	112,8	372,8	60.182
2e " "	388,6	25,4	452,8	
3e " "	426,9	8,6	433,3	
4e " "	547,0	217,3	240,3	88.419
Totaal 1931	1776,2	364,1	1499,3	
1e kwartaal 1932	529,2	163,0	212,2	79.402

Om de teelt in ons land loonend te maken, ligt het in de bedoeling van den minister een richtprijs vast te stellen, die even uitgaat boven de productiekosten. De uitvoer van bacon zal worden gesteund uit een Stabilisatiefonds, waarvoor van iedere slachting een cijns zal worden geheven.

Bij den steun aan den uitvoer wordt van de gedachte uitgegaan, dat de productie op de internationale markt, evenals tot nu toe, perioden van een groot en klein aanbod zal kennen. In de laatste perioden zal zeer zeker tegen loonende prijzen op deze markten kunnen worden verkocht, zoodat dan geen bijslag uit het stabilisatiefonds noodig zal zijn. „Ten einde te voorkomen” — zoo schrijft de M. v. T. — „dat dan tijdelijk een zeer hoogen varkensprijs, welke op zijn beurt weer tot een groote uitbreiding van de teelt aanleiding zou kunnen geven, ontstaat, is het gewenscht, dat de alsdan gemaakte winsten worden gereserveerd voor de later ook weer automatisch volgende tijden van overproductie met zeer lage prijzen.”

Hiervan mag zeker worden verwacht, dat ook het

aanbod op de internationale markt van Nederlandsch varkensvleesch aan minder groote schommelingen onderhevig zal zijn. Dit, gevoegd bij de beheersching van onze eigen markt, zal er toe moeten leiden, dat het bedrijf in ons land veel stabielier wordt.

In principe is er dus veel voor te zeggen om dezen tak van het landbouwbedrijf aan banden te leggen. Alleen geloof ik, dat men voor meer moeilijkheden zal komen te staan, dan de M. v. T. zou doen vermoeden.

Wij hebben hier met twee onbekende en, zooals uit de tabellen II en V blijkt, zeer rekbare grootheden te doen. In de eerste plaats het verbruik hier te lande en in de tweede plaats den export. Zwagerman heeft voor de jaren 1926—1930 een gemiddelde berekend van 166,5 miljoen KG. voor eigen gebruik en van 85 miljoen KG. voor den uitvoer. Deze gemiddelden gelden echter voor een „normalen” tijd. Wij zijn nu evenwel tegen onzen wil in een zeer abnormalen tijd geraakt, waarin er veel kans bestaat, dat de mogelijkheid om op de internationale markt afzet voor een deel van ons varkensvleesch te vinden nog verder zal inkrimpen. Zoo is er in de periode Jan.-Mei van dit jaar ruim 35 duizend ton varkensvleesch uitgevoerd tegenover 44.000 ton in het overeenkomstige tijdvak van het vorige jaar, waarbij het bacon is teruggedaan van 23.188 ton tot 13.459 ton. Overeenkomstig met het feit, dat wegens de lage prijzen, die voor het bacon waren te maken, waardoor de boeren de varkens tot een zwaarder gewicht voor de binnenlandsche consumptie hebben doorgemest, is de uitvoer van gezouten en gerookt varkensvleesch en spek gestegen. Hiermede zijn wij met de totale hoeveelheid varkensvleesch weer op het gemiddelde aangeland, maar met het bacon blijven wij er ongeveer 34,5 pCt. onder. Nu wordt in de begeleidende stukken van het wetsontwerp den nadruk vooral gelegd op den uitvoer van bacon. Deze export zal dus uit het stabilisatiefonds weer kunstmatig moeten worden bevorderd.

Meer moeilijkheden zullen nog verbonden zijn aan het stabiliseeren van de productie van varkensvleesch voor de binnenlandsche markt. Uit tabel V blijkt, dat door de lage prijzen de consumptie enorm is gestegen. Houden wij rekening met de seizoenschommelingen, dan blijkt, dat de consumptie nog in het geheel niet afneemt, zoodat, indien niet spoedig het aanbod vermindert, het verbruik dit jaar nog aanzienlijk hooger zal zijn, dan in het afgelopen jaar. Immers uit de laatste kolom van tabel V zien wij, dat het gewicht der geslachte varkens in het eerste kwartaal van dit jaar weliswaar lager is dan in het vierde kwartaal van het vorige jaar, maar deze vermindering is niets anders dan de gewone seizoenteruggang. Op het platteland houdt men nl. nog steeds vast aan de oude gewoonte om in den herfst (Slachtaand) voor eigen gebruik te slachten. In vergelijking met het eerste kwartaal van 1930 en 1931 is er door de slagers dit jaar 90 en 28 pCt. meer geslacht!

Zal men dus tot een richtprijs kunnen komen en zal deze ook zijn te handhaven, dan moet de varkensstapel zeker sterk worden ingekrompen. Hierbij zullen dan de op te richten gewestelijke organisaties het werk moeten doen. In de memorie van toelichting wordt in verband hiermee een paar maal verwezen naar de veetelling van 1930, die daarbij een goede leidraad zal kunnen zijn. Zooals reeds eerder is opgemerkt, zijn de resultaten van deze telling echter nog niet gepubliceerd. Alleen is mij het totale aantal bekend, nl. 2.017.781, hetgeen 500.000 meer is dan in 1921. Uit de cijfers van tabel II zien wij echter, dat in 1930 het aantal lager was, dan in de beide voorafgaande jaren. Thans is het zeker één en een derde maal zoo groot. Daarbij weten wij, dat op de zeelei het aantal procentsgewijs veel sterker is toegenomen, dan in het overige deel van ons land. Hoe moet het daar met de inkrimping?

Verder wekt de M. v. T. den indruk, dat de meeste varkensmesters tevens ook hun eigen biggen fokken. Ik geloof echter, dat het grootste deel der mesters de biggen op de markt koopt. Hierdoor zal het regelen van het aantal over twee groepen van personen moeten worden verdeeld, die meestal niet in elkaars buurt wonen, zoodat de plaatselijke afdeling der gewestelijke organisatie voor groote moeilijkheden zal komen te staan. Immers zij krijgt te doen met fokkers, die verspreid in de aangrenzende gemeenten wonen. Daardoor zal het lastig worden aan deze menschen voor te schrijven hoeveel zeugen zij geregeld zullen mogen laten dekken. Zijn de biggen er eenmaal, dan gebied de billijkheid, dat de fokker ook de gelegenheid krijgt ze te verkoopen.

Uit de memorie van toelichting kan men wel den indruk krijgen, dat de Regeering graag zou zien, dat de mesters ertoe besloten, zelf ook te fokken. Dit zal echter voor de kleine boeren op het zand juist een groot bezwaar zijn, omdat het aantal varkens, dat zij mesten, te klein is om de fokkerij voor eigen behoefte loonend te maken.

Ik vermoed dan ook, dat deze regeling vooral in het begin, welk begin waarschijnlijk lang zal duren, op veel bezwaren zal stuiten en dat de onpartijdige instantie — een Regeeringscommissaris met een „klein Regeeringsbureau” — heel wat moeilijkheden ter oplossing zal krijgen. Wel wijst de Minister er op, dat de verschillende tarwe-organisaties heel goed functioneeren, maar het komt mij voor, dat deze voor een veel gemakkelijker taak zijn geplaatst. Daar was ieder, die tarwe had verbouwd, met zijn heelen voorraad welkom. Pas bij den oogst van dit jaar zal het iets moeilijker worden, maar de verschillende functionarissen hebben dan ruim een jaar gehad om zich in te werken. Thans echter zal het begin de grootste moeilijkheden geven. Dan zal het vooral op de deskundigheid van den Varkenscommissaris aankomen en op zijn kennis van de verhoudingen op het gebied van mesterij en fokkerij in verschillende streken van ons land.

Ir. Louwes, de Regeerings-tarwecommissaris, meent in het wetsontwerp ook te kunnen lezen, dat het houden van varkens boven een bepaald gewicht kan worden verboden. Hij heeft, heb ik hem goed begrepen, hierbij op het oog de zeer zware varkens. Hoewel ik het wenschelijke van maatregelen, waarmede ook op dit gebied regelend zou kunnen worden opgetreden, zeer wel inzie en het toe zou juichen, indien dit mogelijk werd gemaakt, zoo geloof ik toch niet, dat aan de hand van het wetsontwerp een dergelijk ingrijpen mogelijk zal zijn.

Merkwaardig is het, dat nog nergens de aandacht is gevestigd op het vierde lid van artikel 17, waarin aan de besturen van de gewestelijke organisaties de bevoegdheid kan worden verleend, onder goedkeuring van den Minister, eischen omtrent afstamming te stellen ten aanzien van het mannelijk fokmateriaal. Dit lijkt mij een zeer goed idee. Immers de beeren hebben op de wijze, waarop de fokkerij zal worden geleid, een veel grooteren invloed dan bijv. de stieren ten opzichte van de fokrichting van het rundvee. En aan een rationeele fokkerij en mesterij ontbreekt nog wel het een en ander.

Uit het Voorloopig Verslag en de Memorie van Antwoord blijkt, dat verschillende leden der Tweede Kamer huiverig zijn in de richting van een „Plan-wirtschaft” te gaan. Zal er echter iets van de steun aan de varkenshouderij terecht komen, dan is dit m.i. de eenige weg. Deze leden troosten zich met de gedachte, dat de wet maar drie jaar zal gelden en dat zij alleen maar wordt aangeboden om aan deze abnormale tijden eenigszins het hoofd te kunnen bieden. Ik geloof echter, dat, indien de wet eenmaal tot ieders tevredenheid zal werken, het moeilijk zal zijn haar weer op zij te zetten. Wij moeten niet vergeten, dat wij pas sedert 1926, door een invoerverbod van versch

varkensvleesch in Engeland, op groote schaal zijn begonnen met het mesten van zouters. De Denen hadden toen reeds een ervaring op dit gebied van minstens dertig jaar. Vóór onze boeren — ook wanneer zij naar kwaliteit zullen worden uitbetaald — een baconvarken aan de markt zullen brengen van dezelfde kwaliteit als het Deensche bacon-varken, zal er nog meenig jaar moeten verlopen. Ook zit er in het regelen van het aanbod op de binnenlandsche markt, waardoor de vleeschprijzen stabielier zullen worden veel goeds, omdat dit ook indirect van invloed zal zijn op de prijzen van het rundvleesch. In het handhaven van deze wet zie ik ook geen groot bezwaar, omdat daaruit niet dadelijk behoeft te volgen, dat ook andere onderdeelen van ons bedrijfsleven van boven af zullen worden aan banden gelegd. De gemakkelijkerheid, waarmede de mesterij in een korten tijd tot een grooten omvang kan worden uitgebreid, zal altijd een lastig probleem blijven voor een rendabele teelt. Alleen een blijvende regeling zal hier orde kunnen scheppen.

Hoewel ik zeer goed inzie, dat in het begin een groot aantal moeilijkheden zullen zijn te overwinnen, acht ik toch de wijze, waarop de Minister de varkenshouderij uit den put wil helpen, de eenig mogelijke manier en ik ben daarom gaarne geneigd genoeg te nemen met de „nadeelen”, die er aan verbonden zijn.

J. J. VAN RIEMSDIJK.

HET JAARVERSLAG VAN DE NEDERLANDSCHE BANK.

De President van De Nederlandsche Bank wijdt in zijn Maandag jl. uitgebracht jaarverslag na enkele inleidende woorden van waardeering voor zijn voorganger Mr. Vissering allereerst een uitvoerige beschouwing aan de huidige depressie en aan het herstel van het deerlijk verstoorde economisch leven. Mr. Trip meent, dat bij dit herstel de geldpolitiek slechts een secundaire rol kan spelen, en dat de wederopbouw hoofdzakelijk zal moeten komen door herstel van vertrouwen op politiek gebied en door een saneering van de door en door verkeerde economische verhoudingen op internationaal gebied en binnen de grenzen van vele landen. Internationaal zijn het de talrijke *handelsbelemmeringen* en het heilloos streven naar autarkie, welke den toestand bederven. Nationaal zijn het de bedenkelijke *verstarring* van de economische verhoudingen, die veel van haar vroegere zoo heilzame elasticiteit hebben ingeboet, en daarmede de te hoog opgedreven Overheidsbudgetten, welke het herstel belemmeren.

Dit alles geldt ook voor Nederland. Ook hier te lande is de elasticiteit van het economisch leven onvoldoende gebleken. Drastische *vermindering van den kostprijs* onzer productie, niet slechts in de uitvoerbedrijven, maar ook in de bedrijven, die werken voor de binnenlandsche markt, is een eerste eisch. Eene zekere vermindering van levenspeil zal daarbij onvermijdelijk zijn. Daarnaast moet gestreefd worden naar uiterste beperking van steunmaatregelen in dezen tijd van nood, aangezien deze gemeenlijk de inelasticiteit van het economisch leven verder in de hand werken. En tenslotte is groote versoering in de zaken der Overheid en aanpassing van de Overheidsfinanciën bij den gewijzigden toestand noodzakelijk. Nederland staat er in vergelijking met de rest van de wereld niet slecht voor, al is ook hier de nood reeds groot. Het ware geheel onjuist, wanneer wij, omdat wij de huidige depressie niet hebben veroorzaakt en de schuld daarvan bij anderen ligt, het treffen van die maatregelen zouden nalaten, die op de vorenomschreven wijze den toestand hier te lande kunnen verbeteren.

De President bespreekt dan de beteekenis der monetaire politiek voor het herstelproces. Deze loochent

hij niet geheel en al, maar hij is van meening, dat het geldwezen toch in het herstelproces niet meer dan een secundaire rol kan vervullen en niet een panacee is, zooals door sommigen wordt gemeend. Uit het desbetreffend betoog halen wij het volgende aan:

„Wat nu de monetaire politiek betreft, hierboven gaf ik reeds uiting aan mijne overtuiging, dat van deze zijde de genezing niet kan verwacht worden. Ik meen, dat in de achter ons liggende jaren en ook thans nog eene veelal sterk overdreven beteekenis is en wordt gehecht aan den invloed, dien de monetaire politiek op de economische ontwikkeling kan oefenen. Hiermede is allerminst ontkend, dat die invloed, zoowel ten gunste als ten ongunste, van groote beteekenis kan zijn, doch wel staat het voor mij vast, dat zich beslissende factoren kunnen doen gelden, welke buiten de macht liggen van de circulatiebanken. Geen verschil van gevoelen kan, dunkt mij, bestaan over het feit, dat de circulatiebanken hare politiek slechts kunnen richten hetzij op ruimer en dus goedkooper crediet, hetzij op beperkter en dus duurder crediet. Zij kunnen in die richtingen werkzaam zijn door wijziging van hare tarieven en door open-markt operatiën. Maar zij missen de zekerheid, dat deze politiek het beoogde resultaat voor het peil van de goederenprijzen zal bereiken. Immers, crediet kan wel worden aangeboden en op gunstige voorwaarden beschikbaar gesteld, doch zulks sluit nog allerminst in, dat van het aanbod ook een gezond en voor den credietgever toelaatbaar gebruik zal gemaakt kunnen worden. Dit zal zeker niet het geval zijn wanneer, gelijk thans, de vraag naar goederen aanmerkelijk ten achter blijft bij het aanbod en in nog veel sterkere mate bij de mogelijkheden, welke het beschikbare productie-apparaat biedt. Onder zoodanige omstandigheden zal de gezonde credietvraag, welke direct of indirect slechts gebaseerd kan zijn op toeneming van handel, verkeer en productie, achterwege blijven. Voor het intreden van een dergelijke vraag moeten eerst de voorwaarden vervuld worden en deze voorwaarden kunnen slechts bestaan, zooals ik hierboven betoogde, in een vrijer internationaal ruilverkeer en in eene verlaging van de productiekosten. Zijn deze voorwaarden vervuld, dan zal daarmede de mogelijkheid voor eene geleidelijke toeneming van de vraag naar goederen en dus van de productie geschapen zijn. De economische structuur zelve zal dan den onmisbaren grondslag voor de heilzame werking van eene gezonde credietverleening bieden. Zoolang die grondslag ontbreekt, zal in dat gemis niet door de monetaire politiek kunnen voorzien worden. Deze politiek, die dan gericht zou moeten zijn op eene geforceerde geld-creatie, zou slechts kunnen leiden of tot eene verdere verzwakking van het reeds geschokte vertrouwen van het publiek, of tot eene kunstmatige en ongezonde ontwikkeling op de effectenmarkten, dan wel — gesteld de Overheid zou daartoe medewerken — van de openbare financiën. Het eerste zou reeds aanstonds het bereiken van het beoogde doel ten eenenmale onmogelijk maken, terwijl, wat het tweede betreft, de achter ons liggende jaren boven elken twijfel hebben gesteld, dat eene dergelijke kunstmatige en ongezonde ontwikkeling het herstel van het verbroken evenwicht slechts kan bemoeilijken en vertragen.

Het streven op monetair gebied moet, dunkt mij, in de eerste plaats gericht worden op het herstel van den gouden standaard. De critiek, welke, met name in die landen waar het goud als basis van het nationale ruilmiddel werd losgelaten, tegen het systeem van den gouden standaard tot uiting is gekomen, schijnt mij niet gerechtvaardigd. Daarbij werd over het hoofd gezien, dat die standaard slechts een hulpmiddel is, hetwelk zijn grondslag moet vinden in eene voldoende mate van vrijheid in het internationale verkeer en tevens in een voldoende mate van elasticiteit in het economisch systeem van de onderscheiden landen. Hij is geen zelfstandige kracht, welke los staat van de factoren, die de economische en financiële wereldpositie beheerschen, en bij machte is de gevolgen van een aaneengesloten reeks van misslagen op economisch en financieel gebied te voorkomen of te herstellen. Wanneer de groote crediteurlanden betaling in goederen en diensten weigeren te aanvaarden en bovendien de door hen verleende credieten plotseling terugtrekken zonder met de gevolgen rekening te houden, en wanneer de landen, die hun goudvoorraad aan voortgezette en omvangrijke vermindering zien blootgesteld, in gebreke blijven daaruit de onafwijsbare consequenties te trekken door het verbroken evenwicht in hun economisch systeem te herstellen, dan worden aan den gouden standaard de voor zijne werking noodige voorwaarden onthouden. Het schijnt intusschen wel zeer onbillijk de gevolgen van die

gedragslijn te wijten aan den gouden standaard of aan de ongelijkmatige verdeling van de goudvoorraden, in stede van te erkennen, dat de gevolge economische en financiële politiek de werking van den gouden standaard onmogelijk heeft gemaakt.

Aangenomen mag worden, dat, evenals zulks omstreeks 1925 het geval was, de verantwoordelijke organen in de verschillende landen wenschen vast te houden aan het goud als basis van den fiduciairen geldsomloop en als internationaal vereffeningsmiddel. De landen, die den gouden standaard verlieten en veelal nog over belangrijke goudvoorraden beschikken, waken er zorgvuldig voor die voorraden te behouden. Dit kan slechts toegejuicht worden, omdat het thans zeker niet de tijd kan zijn voor de toepassing van nieuwe monetaire systemen, waaromtrent geen ervaring ten dienste staat. De belangrijke schommelingen, welke het leidende devies, dat van het goud is losgemaakt, het pond sterling, sindsdien op korte termijnen heeft vertoond, illustreeren ten duidelijkste de overwegende bezwaren, welke aan het verlaten van den gouden standaard verbonden zijn. Het is mijne overtuiging, dat de zwakke zijde van den gouden standaard slechts gelegen is in den invloed, dien zijne werking kan ondervinden van den onzekeren loop der goudproductie. Doch, daargelaten dat, gelijk het eerste rapport der Goud-Delegatie van den Volkenbond aangeeft, in dit opzicht ongetwijfeld bevredigende remedies kunnen aangewend worden, deze zwakke zijde heeft voor de monetaire ontwikkeling sedert 1925 geen verantwoordelijkheid te dragen. In verband met de goudproductie en hare vooruitzichten behoeft dan ook zeker niet van den terugkeer naar den gouden standaard te worden afgezien. Deze terugkeer is onmisbaar voor den wederopbouw en het herstel van het internationale goederen-, crediet- en kapitaalverkeer, hetwelk een vaste en vooruit bekende waardeverhouding tusschen de geldeenheden der aan dat verkeer deelnemende landen niet kan ontberen. Deze voorwaarde kan niet vervuld worden onder een systeem, waarin de individueele landen slechts bedacht zijn op de handhaving van hun intern prijsniveau, zonder maatregelen te treffen ter beteugeling van de schommelingen in hun wisselkoersen, dus in de internationale waarde van hun geldeenheden. Daargelaten, dat ook de handhaving van het binnenlandsch prijsniveau, naar mijne overtuiging, door een „managed currency” niet gewaarborgd kan worden, zal dit systeem afbreuk doen aan het streven in de richting van hetgeen de wereld boven alles noodig heeft, van een vrijer internationaal verkeer. Het kan dan ook slechts voldoende wekken, dat Engeland, door de instelling van een valutafonds, blijk heeft gegeven van het inzicht, dat bijzondere maatregelen ter beheersching van de wisselkoersen niet gemist kunnen worden.

Van welke beteekenis het herstel van den internationalen gouden standaard, mede met het oog op de positie van het goud zelf, moet geacht worden, treedt in een duidelijk licht bij de overweging van het feit, dat enerzijds het aanbod van goud voor monetaire doeleinden in den jongsten tijd eene aanzienlijke toeneming vertoont, anderzijds de afzetmogelijkheid beperkt is tot een zestal landen, die het vrije goudverkeer hebben gehandhaafd en reeds thans over abnormaal groote goudvoorraden de beschikking hebben. Het zooveen bedoelde aanbod is voor 1929 te stellen op een bedrag van f 550.000.000, terwijl het in 1930 tot f 1.210.000.000 is gestegen. Voor de eerste helft van 1931 is, naar evenredigheid, eene verdere stijging tot f 800.000.000 te constateeren. Stelt men naast deze cijfers de inkrimping van het afzetgebied, dan blijkt, dat ook ten opzichte van het goud het evenwicht tusschen vraag en aanbod in ernstige mate is verbroken. Herstel van het evenwicht door uitbreiding van het terrein van den gouden standaard is noodig, ten einde moeilijkheden, welke uit een langdurige concentratie van het aanbod op enkele landen zullen voortvloeien, te voorkomen. Tot deze landen behoort Nederland, dat over een onevenredig grooten goudvoorraad de beschikking heeft. Zulks moge, bij den onzekeren internationalen toestand, tot geruststelling strekken, het neemt niet weg, dat het aanhouden van een dergelijk onproductief kapitaal, op zichzelf beschouwd, schadelijk is te achten. Bij terugkeer van betere vooruitzichten zal ongetwijfeld een aanmerkelijk deel van het onder onze berusting zijnde goud naar het buitenland afvloeien en aldus dienstbaar gemaakt worden aan het herstel en de goede werking van den gouden standaard.”

Wij zullen thans niet in een beoordeeling van deze beschouwingen treden, aangezien zich daartoe eerlang de gelegenheid nog zal voordoen bij de behandeling van het slot-rapport van de Gouddelegatie van den

Volkenbond, waaraan Mr. Trip heeft medegewerkt, en waarin veelszins dezelfde denkbeelden naar voren zijn gebracht. Overtuigd van de juistheid van het betoog zijn wij intusschen niet in allen deele, want, ook met volle erkenning van de volstreekte noodzakelijkheid van kostprijsverlaging hier te lande, van een zuinig Overheidsbeheer en van opheffing van de talrijke internationale handelsbelemmeringen is het toch o.i. niet wel te loochenen, dat de wereld thans onderhevig is aan een geweldig deflatieproces, hetgeen zich onder meer uit in het stilleggen van groote bedragen aan geld, die onder andere omstandigheden zouden circuleeren en welker tijdelijke rust thans bijdraagt tot de ineenstorting van het prijsniveau. Het is de taak der centrale banken om dit deflatieproces te bestrijden, waartoe extra credietverleening — waartoe somtijds ook de N. B. zelve neiging heeft vertoond, zooals bij de steunverleening aan spaarbanken en aan het effectencrediet — het geëigende middel is, mits toegepast met het oordeel des ondersheids, d.w.z., dat dit crediet, voor zoover het aan het bedrijfsleven verleend wordt, afhankelijk moet worden gesteld van het opmaken van een behoorlijk en rationeel productieplan voor den betrokken bedrijfstak. Wij hopen t.z.t. op dit punt nader in te gaan.

Belangwekkend is voorts hetgeen de Bankpresident schrijft over het goudwisselstelsel, dat door den val van het pond zulk een geduchten knak heeft gehad. Wij halen uit het desbetreffend betoog het volgende aan:

„In hoeverre bij den wederopbouw van den internationale gouden standaard aan het systeem van den gold-exchange standaard opnieuw eene plaats zal ingeruimd kunnen worden, valt thans nog niet te voorspellen. Het schijnt twijfelachtig, dat die plaats dezelfde zou kunnen zijn als in de achter ons liggende jaren. Het valt toch m.i. niet te ontkennen, dat de sterke uitbreiding, welke na den oorlog aan dat systeem werd gegeven, heeft bijgedragen tot de crediet-inflatie en de toeneming van de op korten termijn uitgezette bedragen, welke bewegingen tusschen de voornaamste geldmarkten schokken en moeilijkheden veroorzaakten. Tevens is duidelijk aan het licht getreden, dat de toepassing van het systeem abnormale risico's kan meebrengen. In de eerste plaats zal derhalve een beheersching en beperking van de toepassing van het systeem noodig zijn, terwijl voorts gestreefd zal moeten worden naar het scheppen van waarborgen tegen risico's als zoeven bedoeld. De vraag of deze desiderata op bevredigende wijze kunnen vervuld worden, zal een onderwerp van overleg tusschen de circulatiebanken moeten uitmaken, terwijl, in het bijzonder voor het scheppen van de wensche lijke waarborgen, eventueel de medewerking der betrokken Regeeringen niet ontbeerd zal kunnen worden. Hier ligt, dunkt mij, eene belangrijke taak voor de Bank voor Internationale Betalingen, die, zoowel wat de voorbereiding als wat de eventuele uitvoering betreft van een op deugdelijke grondslagen gereorganiseerd systeem van den gold-exchange standaard, het aangewezen lichaam moet geacht worden.”

Over de schandalige behandeling, die Engeland in September 1931 ons land heeft doen ondergaan schrijft Mr. Trip het volgende:

„Dat de ineenstorting van den goudwissel-standaard buiten de verantwoordelijkheid van de leiding van De Nederlandsche Bank valt, behoeft geen woord ter motiveering. Zij kan hier derhalve buiten beschouwing blijven. En wat het verlies zelf betreft, hierbij is het beslissende moment gelegen in de vraag of de Bank zich, bij het betrachten van een voorzichtig beleid, tijdig van haar pondenbezit had moeten ontdoen. De Directie heeft gemeend tot dit laatste niet te moeten besluiten, omdat zij de overtuiging bezat, dat de Engelsche Regeering en de Bank of England het vaste voornemen hadden om den gouden standaard te handhaven en voor dat doel den goudvoorraad van die bank ten volle beschikbaar te stellen. Deze overtuiging berustte op de bespreking, welke de Heeren Vissering en Tetrode op 26 Augustus 1931 met de leiding van de Bank of England hebben gevoerd, toen onrust omtrent de financiële positie van Engeland begon te heerschen. Onmiddellijk na het onderhoud hebben genoemde Heeren een overzicht van de gevoerde besprekingen op schrift gesteld. De hun, volgens dat overzicht, gedane mededeelingen, wettigen de meer-

bedoelde overtuiging en stellen voorts boven twijfel, dat het voornemen bestond om het provenu der leening ad £ 80 miljoen, welke de Engelsche Regeering in het buitenland ter ondersteuning van het pond sterling heeft aangegaan, naast den geheelen, destijds beschikbaren, goudvoorraad van de Bank of England voor de handhaving van den gouden standaard te besteden. Dit voornemen blijkt ook uit het telegram dat op 29 Augustus van den Deputy-Governor van de Bank of England ontvangen werd en dat luidt als volgt: „With reference to our conversation on Wednesday last you will no doubt have seen the official announcement to-day of the conclusion by our Government of large credits in New York and Paris. I trust this announcement will serve to abolish all doubts as to the safety of foreign funds in London.”

Op grond van een en ander achtte de Directie zich gerechtigd aan haar streven naar internationale samenwerking vast te houden en te voorkomen, dat zij door eene liquidatie van haar pondenbezit, die onvermijdelijk bekend zou zijn geworden, tot eene hoogst bedenkelijke toeneeming van het wantrouwen aanleiding zou geven. Zij achtte zich met het oog op hare publiekrechtelijke functie, verplicht om de verhouding, zooals deze geheel overeenkomstig de zienswijze en den wensch van de Bank of England gegroeid was, te handhaven zoolang zij, aan de hand van de gevoerde bespreking en de daarbij ontvangen verzekeringen, mocht verwachten, dat de gouden standaard door Engeland gehandhaafd zou worden. Deze verwachting vond een krachtigen steun in het feit, dat de goudvoorraad van de Bank of England tusschen den datum van de meerbedoelde bespreking en dien van den laatsten weekstaat vóór het loslaten van den gouden standaard, niet alleen geen vermindering, doch zelfs nog eene toeneming vertoonde. Die voorraad bedroeg op de beide data onderscheidenlijk rond £ 133.300.000 en £ 135.600.000.

In het licht van de hierboven weergegeven ontwikkeling was de Directie zóózeer overtuigd, dat de Bank of England het als een eisch van internationale samenwerking en van billijkheid zou erkennen De Nederlandsche Bank voor verlies op haar pondenbezit te vrijwaren, dat zij op 27 September 1931 haar communiqué van dien datum opmaakte en publiceerde.

Zij is in die overtuiging teleurgesteld, waar sedert dien gebleken is, dat de Bank of England zich op het standpunt plaatst, dat het loslaten van den gouden standaard een maatregel is, die uitsluitend voor de verantwoording komt van de Engelsche Regeering en dat een verband bestond tusschen den goudvoorraad, die volgens de gepubliceerde weekstaten, bij het loslaten van den gouden standaard te harer beschikking stond, en de leeningen, die door de Engelsche Regeering en de Bank of England ter ondersteuning van het pond in het buitenland werden opgenomen. Het behoeft wel geen vermelding, dat een dergelijk verband in elk geval voor derden niet te bevroeden was.”

Intusschen kan men zich troosten met de gedachte, dat per saldo de toepassing van de goudwisselpolitiek voor ons land nog zeer voordelig is geweest en dat de schokken, die de Ned. Bank als N.V. heeft ondergaan, voor de positie van den gulden zonder eenige betekenis zijn geweest. Over de positie van onze valuta laat de Bankpresident zich zeer geruststellend uit, terwijl de volgende passage betrekking heeft op de winsten der goudwisselpolitiek:

„De betekenis van den goudwissel-standaard voor de winst-capaciteit der Bank blijkt uit het feit, dat gedurende de eerste 12 jaren van het loopende octrooi (1919/1920 tot en met 1930/1931) van de netto winst, ten beloope van f 137.618.759, f 86.690.033 of 63 pCt. uit de buitenlandsche wissels en saldi werd verkregen. Zonder laatstbedoelde baten zou het winstaandeel van den Staat f 39.081.957 bedragen hebben of f 66.026.614 minder dan het in werkelijkheid in 's Rijks schatkist gestorte totaal van f 105.108.571, terwijl de aandeelhouders f 15.600.000 zouden ontvangen hebben of f 10.540.000 minder dan het bedrag van f 26.140.000, dat hun in werkelijkheid ten goede is gekomen.”

Wij laten het bij deze enkele grepen uit het belangwekkende verslag van Mr. Trip, op verschillende onderdeelen waarvan later in onze kolommen nog nader zal worden ingegaan.

V. S.

AANTEKENINGEN.

De wereldproductie, het wereldverbruik en de -in en -uitvoer van suiker.

WERELDSUIKERPRODUCTIE.

in 1.000 metrieke tons ruwsuikerwaarde.

	1913/ '14	1929/ '30	1930/ '31	1931/'32 Raming
<i>Bietsuiker:</i>				
Europa:				
Duitschland	2.716	1.985	2.547	1.600
Tsjecho-Slowakije		1.035	1.143	810
Oostenrijk	1.680*)	120	150	163
Hongarije		247	234	125
Frankrijk	797	917	1.205	873
België	230	252	283	204
Nederland	231	265	296	172
Polen	—	917	782	493
Sovjet-Rusland	1.740	927	1.979	1.600
Denemarken	144	134	168	122
Zweden	137	121	187	144
Italië	330	435	415	363
Spanje	188	248	322	400
Joego-Slavië	6	121	103	86
Roemenië	37	89	182	48
Groot-Brittannië	4	319	460	268
Overig Europa	17	113	152	96
Totaal Europa	8.257	8.245	10.608	7.567
Amerika:				
Vereenigde Staten, Canada en Argentinië	753	1.064	1.266	1.222
Australië:				
Victoria (Maffra)	1	2	4	5
Azië:				
Japan, Korea, Manchoerije en Turkije	—	34	31	39
Totaal bietsuikerproductie	9.011	9.345	11.909	8.833
<i>Rietsuiker:</i>				
Spanje	8	19	22	26
Amerika:				
Louisiana, Texas en Florida	283	204	194	167
Portorico en Maagdeneilanden	336	797	714	883
Hawai	560	842	905	871
Cuba	2.638	4.746	3.214	2.643
Britsch West-Indië en Fransch West-Indië	251	373	343	404
San Domingo en Haïti ^{a)}	81	65	55	73
Mexico	107	387	388	435
Overig Midden-Amerika	161	238	293	240
Peru ^{b)}	59	132	153	135
Argentinië ^{b)}	179	422	391	421
Brazilië	278	340	382	346
Overig Zuid-Amerika ^{c)}	203	1.020	937	975
Totaal Amerika	47	104	110	110
Azië:				
Britsch-Indië	2.478	3.028	3.531	4.220
Java ^{a)}	1.531	3.115	3.182	3.032
Formosa en Japan	261	923	931	1.127
Philippijnen ^{d)}	233	793	794	940
Overig Azië	323	229	230	230
Totaal Azië	4.826	8.088	8.668	9.549
Afrika:				
Egypte	69	107	122	145
Mauritius	272	244	224	167
Unie van Zuid-Afrika	84	271	357	296
Overig Afrika	81	170	173	181
Totaal Afrika	506	792	876	789
Australië:				
Queensland en Nieuw Zuid-Wales	270	547	545	604
Fidji	94	94	93	73
Totaal Australië	364	641	638	677
Totaal rietsuikerproductie	10.887	19.210	18.283	18.744
Wereldsuikerproductie	19.898	28.555	30.192	27.577

*) Oostenrijk-Hongarije; a) Excl. de in huisindustrie geproduceerde suiker; b) Suiker tel quel; c) Excl. de productie der kleine molens; d) Excl. de in het binnenland verbruikte Muscovadensuiker.

Uit het nevenstaande overzicht, dat wij, evenals de volgende overzichten van Dr. Gustav Mikusch ontvingen, blijkt, dat de wereldsuikerproductie voor dit oogstjaar 2½ miljoen ton lager wordt geschat dan die van het vorige jaar. Deze vermindering is geheel toe te schrijven aan de sterk gedaalde productie van bietsuiker, daar die van rietsuiker intusschen is gestegen (men lette op de zeer aanzienlijke stijging van de suikerproductie van Britsch-Indië).

Daarentegen toonen de verbruikscijfers van Dr. Mikusch aan, dat het wereldverbruik van suiker in het afgelopen oogstjaar met ongeveer 800.000 ton is toegenomen.

WERELDVERBRUIK VAN SUIKER.*)

	1930/'31		1929/'30	
	Verbr. in 1000 t.	Verbr. p. hoofd der bevolking in K.G.	Verbr. in 1000 t.	Verbr. p. hoofd der bevolking in K.G.
ruwsuikerwaarde.				
Europa:				
Duitschland	1.657	25.2	1.655	25.3
Tsjecho-Slowakije	401	27.2	405	27.7
Oostenrijk	196	29.2	219	32.7
Hongarije	114	13.1	114	13.2
Zwitserland	183	44.9	173	42.6
Frankrijk	1.089	26.0	1.043	25.1
België	227	28.2	226	28.2
Nederland	262	33.0	285	36.4
Groot-Brittannië	2.268	49.1	2.017	43.9
Polen	372	11.8	385	12.5
Sovjet-Rusland ^{e)}	1.650 ^{a)}	10.2	1.100 ^{a)}	7.0
Denemarken	193	54.2	186	52.5
Zweden	267	43.5	270	44.1
Italië	369	9.0	381	9.3
Spanje	297	13.3	295	13.3
Overig Europa ^{c)}	880	10.9	910	11.4
Totaal Europa	10.425	18.9	9.664	17.8
Azië:				
China en Hongkong	810 ^{a)} d)	1.8	985 ^{b)}	2.2
Britsch-Indië	4.620	13.8	4.180	12.5
Japan en Formosa	901	13.0	887	13.0
Java	431	11.2	396	10.3
Overig Azië ^{d)}	622 ^{a)} b)	4.9	637 ^{b)}	5.1
Totaal Azië	7.384	7.3	7.085	7.0
Afrika:				
Egypte	170 ^{a)}	11.3	190 ^{a)}	12.8
Unie van Zuid-Afrika	173	18.7	186	20.3
Mauritius	10	23.8	10	24.0
Overig Afrika	434 ^{a)} b)	3.5	435 ^{b)}	3.6
Totaal Afrika	787	5.3	821	5.7
Amerika:				
Vereenigde Staten	6.046	48.5	6.307	51.4
Hawai	20	52.4	20	54.1
Portorico en Maagdeneilanden	47	30.1	50	32.7
Cuba	150 ^{b)}	41.3	153 ^{b)}	42.4
Canada	458 ^{b)}	45.4	441 ^{b)}	44.4
New-Foundland	9 ^{a)} b)	34.0	9 ^{b)}	34.0
Britsch West-Indië en Guyana	42 ^{a)} b)	18.7	41 ^{b)}	18.4
Fransch West-Indië	5 ^{a)} b)	9.8	5 ^{b)}	9.9
Haïti en San Domingo	29 ^{a)} b)	8.0	28 ^{b)}	8.1
Mexico	211	13.4	222	14.3
Overig Midden-Amerika	103 ^{a)} b)	15.0	92 ^{b)}	13.7
Argentinië ^{e)}	385	34.1	350	31.5
Brazilië	825 ^{a)}	20.1	825 ^{a)}	20.6
Peru ^{e)}	61	10.0	57	9.5
Overig Zuid-Amerika	262 ^{a)} b)	11.1	276 ^{a)} b)	12.1
Totaal Amerika	8.653	34.4	8.876	35.9
Australië:				
Australië (Vasteland)	320 ^{b)}	49.2	321 ^{b)}	49.9
Overig Australië	67 ^{b)}	18.6	79 ^{b)}	22.8
Totaal Australië	387	38.3	400	40.4
Wereld	27.636	14.0	26.846	13.7

a) Geraamd; b) Kalenderjaar 1931, resp. 1930; c) Incl. het Aziatische gebied van Sovjet-Rusland en Turkije; d) Excl. de op de Philippijnen verbruikte Muscovadensuiker; e) Suiker tel quel. Kalenderjaar 1930, resp. 1929; *) Excl. de donkere suiker van de primitieve molens in Azië en Zuid-Amerika.

IN- EN UITVOER VAN SUIKER.

in 1.000 metrieke tons ruwsuikerwaarde.

	Invoer		Uitvoer	
	1930/ '31	1929/ '30	1930/ '31	1929 '30
Europa:				
Duitschland	17	28	431	261
Tsjecho-Slowakije	—	—	570	606
Oostenrijk	68	108	—	1
Hongarije	—	1	84	132
Zwitserland	178	167	—	—
Frankrijk	358	486	312	318
België	36	75	74	101
Nederland	91	173	55	112
Groot-Brittannië	1.891	1.934	134	327
Polen	—	—	299	444
Sovjet-Rusland ^{c)}	41	304	304	120
Denemarken	36	51	1	2
Zweden	86	124	—	—
Italië	6	8	10	10
Spanje	—	—	—	—
Overig Europa ^{c)}	585	610	37	32
Totaal Europa	3.393	4.069	2.311	2.466
Azië:				
China en Hongkong ^{b)} ...	630 ^{a)}	803	—	—
Britsch-Indië	1.137	1.180	50 ^{a)}	54
Japan en Formosa	265	214	250	217
Java	—	—	2.217	2.568
Philippijnen ^{b)}	1	1	756	747
Overig Azië ^{b)}	531 ^{a)}	543	4	6
Totaal Azië	2.564	2.741	3.277	3.592
Afrika:				
Egypte	9	164	4	5
Unie van Zuid-Afrika ...	5	17	175	115
Mauritius	—	—	214 ^{a)}	233
Overig Afrika ^{b)}	403 ^{a)}	410	135 ^{a)}	140
Totaal Afrika	417	591	528	493
Amerika:				
Vereenigde Staten				
Hawai				
Portorico en Maagden- eilanden	3.151	3.172	75	76
Cuba ^{b)}	—	—	2.769	3.429
Canada en New Found- land ^{b)}	442	440	8	11
Britsch West-Indië en Guyana ^{b)}	4 ^{a)}	4	308 ^{a)}	309
Fransch West-Indië ^{b)} ...	—	—	57 ^{a)}	62
Haiti en San Domingo ^{b)} .	—	—	352 ^{a)}	367
Mexico	—	—	27	—
Overig Midden Amerika ^{b)}	4	2	39 ^{a)}	32 ^{a)}
Argentinië ^{d)}	5	2	4	9
Brazilië ^{b)}	—	—	11	84
Peru ^{d)}	—	—	339	363
Overig Zuid-Amerika ^{b)} ..	186 ^{a)}	204	23 ^{a)}	29
Totaal Amerika	3.792	3.824	4.012	4.771
Australië:				
Australië (Vastland) ^{b)} ...	—	—	250	191
Overig Australië ^{b)}	63	75	69	89
Totaal Australië	63	75	319	280
Wereld	10.229	11.300	10.447	11.602

^{a)} Geraamd; ^{b)} Kalenderjaar 1931, resp. 1930; ^{c)} Incl. het Aziatische gebied van Sovjet-Rusland en Turkije; ^{d)} Suiker tel quel; Kalenderjaar 1930, resp. 1929.

De crisis en de winsten uit overheidsbedrijven.

In dezen tijd van algemeene prijsdaling kan men bij sommige Overheidsorganen de neiging constateeren, het verstoorde evenwicht der gemeentelijke huishoudingen te willen herstellen door een verhooging der tarieven van de Gemeentebedrijven. In plaats van de tarieven bij de algemeene prijsdaling aan te passen, voeren deze Overheidsorganen een politiek, die tegen het belang van de verbruikers ingaat. Immers, in de meeste gevallen zijn deze verhoogingen niet noodzakelijk om het betreffende bedrijf rendabel te maken, maar om de winsten te gebruiken voor het sluitend maken van de begroting. Dat een dergelijke politiek in strijd is met gezonde economische opvat-

tingen, behoeft geen nader betoog. Ook bij vele andere Overheidsbedrijven, die niet tot tariefverhoging overgaan, is een zelfde tendens op te merken. Een voorbeeld hiervan levert bijv. het Overheidsbedrijf in Amsterdam.

Uit de polemiek, die in de laatste nummers van ons blad is gevoerd tusschen den heer Abrahams, Wet-houder van de Gemeentebedrijven in Amsterdam en Mr. Knibbe, is gebleken, dat ook in Amsterdam de tarieven zeer hoog zijn. Dit moge blijken uit de volgende cijfers, die de heer Abrahams in ons blad heeft gepubliceerd¹⁾ en waaruit wij de *nettowinst*, dus na afschrijving en rentevergoeding over het volle kapitaal, hebben berekend.²⁾

	Gen. Electr. Werken	Gas- fabrieken	Water- leidingen	Telefoon
Boekw. per 31 Dec. '30	44.397.423,70	15.355.268,42	23.478.132,26	16.263.624,78
Nettowinst over 1930.	7.814.975,68	2.818.501,86	1.882.478,47	1.919.100,—
Nettowinst in % van de boekwaarde	18	18	8	12

Bedenkt men dus, dat deze percentages de winsten voorstellen na aftrek van de *rente* en *afschrijving*, dan zal het iedereen duidelijk zijn, dat hier van een *normale vergoeding* van het kapitaal geen sprake is. Integendeel deze winstpercentages met uitzondering van die van de waterleiding wijzen op buitensporige winsten, die bij vrije concurrentie zeker tot verdere tariefsverlagingen zouden hebben geleid.

Te weinig wordt er bij Overheidsbedrijven in het algemeen in het oog gehouden, dat op het gebied van electriciteit, een prijsverlaging zeer zeker tot hoogere winsten aanleiding kan geven. Het spreekt vanzelf, dat de tarieven niet tot in het oneindige kunnen worden verlaagd, maar bij vele electriciteitsbedrijven, die door de Overheid worden geëxploiteerd, zijn de tarieven nog niet van dien aard, dat daarbij een maximum aan bedrijfswinst wordt verkregen.

In de „Electrotechniek” van 8 Juni jl. wordt het verschijnsel, dat verlaging van den stroomprijs in den regel leidt tot verhoging van de bedrijfswinst, uitvoerig toegelicht. Met het oog op de groote beteekenis van dit vraagstuk, geven wij de betreffende beschouwing hier in extenso weer.

In nevenstaande afbeelding zijn de inkomsten en de uitgaven van een bedrijf in afhankelijkheid van den kWh-prijs weergegeven.

Bij den stroomprijs 0 zullen de uitgaven het top-punt bereiken, omdat het verbruik bij dezen prijs natuurlijk het grootst zal zijn.

Bij stijgenden kWh-prijs nemen de uitgaven uit den aard der zaak af (kromme I), omdat het verbruik bij toenemende prijzen geringer wordt, totdat tenslotte bij abnormaal hooge stroomprijzen practisch gesproken niemand meer stroom zal gebruiken. De uitgaven worden dan tot een minimum gereduceerd, dat overeenkomt met de vaste lasten, die onafhankelijk van het stroomverbruik zijn, en dus ook optreden wanneer geen stroom geproduceerd wordt.

De inkomstenkromme (II) verloopt daarentegen geheel anders. Bij den stroomprijs 0 zijn de inkomsten ook 0, zij stijgen bij toenemenden stroomprijs, echter niet steeds in dezelfde mate, omdat met toenemenden stroomprijs ook het verbruik afneemt. Deze kromme zal daarom weer naar beneden gaan, en tenslotte de waarde 0 bereiken, wanneer tengevolge van abnormaal hooge prijzen ook het verbruik 0 wordt.

Het verschil tusschen de inkomstenkromme II en de uitgavenkromme I is de bedrijfswinst. Deze kromme III loopt gedeeltelijk boven, gedeeltelijk beneden de 0-lijn. Slechts tusschen de kWh-prijzen c en d

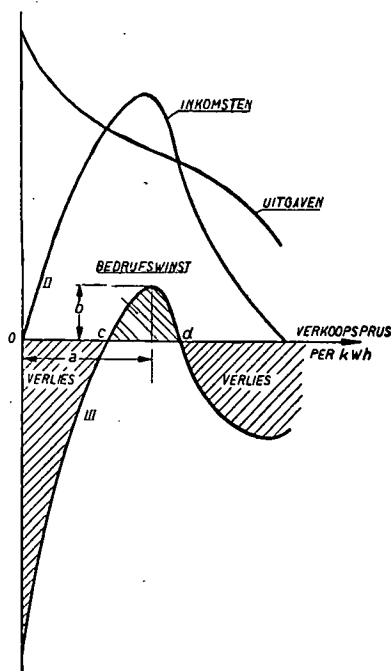
¹⁾ Zie Econ.-Stat. Ber. van 18 Mei jl.

²⁾ Als basis voor de berekening van deze netto-winst is de boekwaarde genomen, zooals deze door den heer Abrahams voor de verschillende bedrijven is opgegeven. Het behoeft geen nader betoog, dat deze percentages lager worden, indien de boekwaarde lager is dan de werkelijke waarde der bedrijven. Is de boekwaarde daarentegen hooger, d.w.z. is er niet voldoende afgeschreven, dan zijn deze percentages dus zelfs nog te gunstig.

wordt winst gemaakt. Bij hogere prijzen dan *d* werkt het bedrijf met verlies, omdat de verkoopprijs te hoog is. Bij lagere prijzen dan *c* zal het bedrijf eveneens met verlies werken, omdat de verkoopprijs te laag is, terwijl er slechts één prijs bestaat, waarbij de maximale winst wordt gemaakt en wel de met de winst *b* corresponderende verkoopprijs *a*.

Bij elke afwijking van dezen verkoopprijs *a*, zowel naar boven als naar beneden, wordt de winst kleiner dan het maximum *b*.

Verwacht mag worden, dat de meeste bedrijven voor zoover zij althans winst maken, werken met een gemiddelden stroomprijs, die tusschen *d* en *a* ligt. De bedrijfswinst ligt dus in het algemeen op dat gedeelte van de winstkromme, waarop men door stroomprijsverlaging het maximum van de bedrijfswinst nader, maar het is de vraag, of zij al dicht bij de topwaarde *b* ligt, of nog ver daar vandaan. Het is niet eenvoudig dezen top te bepalen en daarmee de gunstigste stroomprijzen te berekenen.

Deze winstkromme is voor ieder bedrijf verschillend; voor iedere toepassing — hetzij koken, verwarmen, strijken, huishoudelijke apparaten — verloopt zij weer anders.

Zij hangt n.l. af van de vaste lasten en van de verbruikstoename, die het gevolg is van de verlaging der stroomprijzen.

Eenige voorbeelden mogen dit nader aantoonen.

Bij de tegenwoordig gebruikelijke vastrechtstarieven wordt reeds op zoo groote schaal electrisch gestreken, dat een verlaging van den stroomprijs geen belangrijke toename van het electrisch strijken meer tengevolge zal hebben.

Daarentegen kan een verlaging van den stroomprijs ook nieuwe toepassingsgebieden openen, zooals bijv. electrisch koken, de heetwaterbereiding, de verwarming van schoollokalen.

Met een willekeurige prijsverlaging is daarom nog niet de zekerheid van verhooging van bedrijfswinst gegeven. Dit is zelfs voor den bedrijfsleider met vak-kennis en commerciële ervaring een gecompliceerd probleem.

Hij moet zich o.m. afvragen: Hoe groot is de winst, die bereikt zal kunnen worden? Hoe ver is men daar nog van af? Ligt de gemiddelde stroomprijs aan den hoogen kant, of aan den lagen? D.w.z. nadert men bij verdere prijsverlaging het maximum van de bedrijfswinst, of heeft men dat reeds overschreden?

De beantwoording dezer vragen moet beslissend zijn voor de prijspolitiek.

Tegenwoordig ligt voor alle bedrijven de gemid-

deldé verkoopprijs op dat gedeelte van de kromme der bedrijfswinst, dat met dalenden verkoopprijs een stijging vertoont. Zelfs die toepassingen, waarvoor bijzonder lage tarieven ingevoerd zijn, die op zichzelf kunnen liggen bij dien verkoopprijs, waar een maximale bedrijfswinst mag worden verwacht, en ook nog daaronder, zullen tot verhooging der bedrijfswinst bijdragen, indien zij een verbruiksontwikkeld karakter hebben, aangezien voor het totale winstcijfer slechts de verhouding tusschen gemiddelden verkoopprijs van het product en omzet den doorslag zal geven.

Prijsverhoging zou ons dus niet nader brengen bij het doel: hogere bedrijfswinst, maar eerder daarvan verwijderen.

Een sprekend voorbeeld leveren daarvan de jaarverslagen van een groot gemeentelijk electriciteitsbedrijf. Wanneer wij den gemiddelden verkoopprijs per kWh en de totale bedrijfswinst = 100 zetten, dan toont de volgende tabel, hoe de bedrijfswinst omgekeerd evenredig is toegenomen met den dalenden verkoopprijs.

Jaar	gemiddelde prijs per kWh	totale bedrijfswinst	product kWh-prijs × bedrijfswinst
1924	100,0 %	100,0 %	10.000
1925	92,8 "	110,0 "	10.200
1926	90,0 "	118,6 "	10.680
1927	81,7 "	128,3 "	10.490
1928	73,5 "	137,8 "	10.110
1929	68,0 "	147,6 "	10.030
1930	63,3 "	157,4 "	9.980

Voor Overheidsbedrijven, die het algemeen belang hebben te dienen, is het dus wel zaak, dit verschijnsel bij de prijspolitiek in het oog te houden. Een hoog specifiek gebruik legt getuigenis ervan af, dat het bedrijf voldoet aan de behoeften van het publiek aan goedkope voorziening met electricische energie.

Planmatige regeling van de varkenshouderij.

Als aanvulling op de beschouwingen, die in deze kolommen reeds aan den steun aan de varkenshouderij zijn gewijd, moge het betreffende wetsontwerp thans meer van algemeen economische zijde worden belicht.

Dit ontwerp toch, eenmaal wet geworden, zal een novum voor ons-land op het gebied van overheidsingrijpen beteekenen. Immers, dit is het eerste voorbeeld, dat een bedrijfstak van bovenaf geregeld zal worden.¹⁾ Het z.g. stelsel van de „Planwirtschaft”, zij het weliswaar beperkt tot de nationale grenzen, doet hiermede zijn intrede. Het vrije spel van vraag en aanbod wordt op deze wijze dus uitgeschakeld en de regeling van de productie komt geheel in handen van de Overheid. Op dit punt rijst een aantal bedenkingen. Hoewel de varkenshouderij niet te vergelijken is met een industrieel bedrijf, zullen echter ook hier producenten met een zeer verschillenden kostprijs voorkomen. Met het verschil in productievoorwaarden wordt althans tot een zeker punt geen rekening gehouden. De varkenscentrale bepaalt het aantal varkens, hetwelk in een bepaalde periode zal mogen worden aangeboden en hoe dit aantal verdeeld zal worden over bepaalde gebieden, terwijl de landbouworganisaties in deze gebieden voor een verdere verdeling zullen zorg dragen. De productie past zich dus niet aan bij de voorwaarden, waaronder zij anders geschiedt, maar wordt van bovenaf toegewezen, waarbij waarschijnlijk geen nauwkeurige selectie naar de bedrijven zal kunnen plaats vinden. Een rationeele productie zal dus onder dit stelsel niet geheel kunnen worden doorgevoerd.

Een ander bezwaar is, dat de overheid door deze maatregelen ongelimiteerd in het prijsstelsel kan ingrijpen. De verliezen op den export moeten immers

¹⁾ De tarwewet en de steun aan de melkveehouderij gingen ook reeds in deze richting, maar dit wetsontwerp grijpt nog dieper in de productie- en prijsverhoudingen in.

betaald worden door den binnenlandschen consument. Dit brengt met zich mede, dat de verschillende onberekenbare grootheden den te betalen toeslag beïnvloeden. Elke prijsverhoging doet het verbruik van varkensvleesch in het binnenland afnemen¹⁾, waardoor dus bij een gegeven hoeveelheid meer zal moeten worden geëxporteerd. Deze export zal waarschijnlijk voorloopig met verlies gepaard gaan, daar de noodzakelijke productiekosten (volgens de memorie van antwoord is hierin reeds met een bescheiden inkomen rekening gehouden) moeten worden goedge maakt door verhaal op den binnenlandschen consument. Vermindert dus het binnenlandsch verbruik en blijft de exportprijs gelijk en verlies gevend, dan zal de binnenlandsche prijs, ceteris paribus hooger worden, hetgeen weer remmend op het verbruik werkt. Juist daarom zal de toeslag, dien de binnenlandsche verbruiker te betalen heeft, begrensd worden. Als die te hoog wordt, zal immers dat binnenlandsch verbruik zoozeer afnemen, dat de geheele regeling haar effect verliest.

Dit zal tengevolge hebben, dat de Varkenscentrale de productie nog meer zal beperken... en hier komen wij aan het zwakke punt van deze geheele regeling. Hoe weet de Varkenscentrale, met welke hoeveelheid zij de productie moet beperken? Zij zal hierbij af moeten gaan op een schatting van den toekomstigen exportprijs en daarmede van den binnenlandschen prijs en van de in eigen land te verbruiken hoeveelheid. De mogelijkheid van een *verkeerde schatting is niet uitgesloten*. Heeft zij daarom de exportmogelijkheden en den toekomstigen exportprijs onderschat, dan zal de teelt *meer ingekrompen worden dan achteraf noodzakelijk zou blijken te zijn*. Daarom kan de Varkenscentrale, in casu de Overheid, in dezelfde fout vervallen als die, welke zij door dit ontwerp tracht te bestrijden.

¹⁾ Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft berekend, dat binnen wijde grenzen elke prijsstijging met f 0.10 per KG. het verbruik doet afnemen met ongeveer 10 pCt. van het gemiddelde verbruik over de jaren 1930/31. (Zie de aanvulling op de Nederlandsche Conjunctuur van Juni 1932).

Marktanalyse.

Op het vijfde Internationale Congres voor Wetenschappelijke Bedrijfsorganisatie, dat van 18—23 Juli te Amsterdam zal worden gehouden, behoort tot de 12 te behandelen vraagstukken ook het onderwerp: „Marktanalyse voor courante producten, welke afzet met behulp van de reclame tot stand wordt gebracht.” Door een zevental op dat gebied bekende personen uit verschillende landen is voor het Congres een *prae-advies* geschreven. Deze *prae-adviezen* zijn tezamen met die, welke betrekking hebben op de andere onderwerpen van het Congres, in een congresboek opgenomen.

Uit het rapport van Dr. J. Brunner (Zwitserland) is te lezen, hoeveel firma's een marktonderzoek hebben ondernomen, welke branches en welke artikelen het betrof, aan wie de vragenlijsten werden uitgezonden, hoeveel van dezen werden terugontvangen en welke vragen er werden gesteld.

W. J. Reilly (Amerika) geeft aan, welk nut een marktanalyse kan hebben voor het op de markt brengen van een nieuw product door de volgende vragen te bespreken:

1. tot welke groep van koopers men zich met de reclame van een artikel moet wenden, waarop de aandacht moet worden gevestigd,
2. welke tijd daarvoor beschikbaar is, en
3. welke middelen men moet toepassen, alvorens een dure reclamecampagne te beginnen.

Ing. F. Sarnek (Polen) geeft met een voorbeeld voor melkontroomers, hoe de grootte van de markt moet worden bepaald.

Een veel verder uitgewerkt voorbeeld van een marktanalyse voor een voedingsmiddel vermeldt Dr. V. Heller (Oostenrijk). Hij beschrijft de wijze, waar-

op en door wie de ondervraging der consumenten moet geschieden en de wijze, waarop de antwoorden moeten worden gesorteerd om daaruit conclusies te kunnen trekken.

Door W. N. Coglan (Londen) wordt het vraagstuk theoretisch en meer volledig behandeld, waarbij veel aandacht is geschonken aan de ondervraging der consumenten en hoe daaruit conclusies moeten worden getrokken ten aanzien van de reclamecampagne. De waarde van dit referaat wordt nog verhoogd, doordat er tien voorbeelden uit de practijk van Mr. E. Wood aan zijn toegevoegd.

P. Prat Gaballi (Spanje) geeft vier voorbeelden, waarin met cijfers wordt aangetoond, hoe door een marktonderzoek, gevolgd door een daarop gebaseerde goede reclamecampagne, de omzet van een artikel kan worden uitgebreid.

Ing. L. C. Vervooren (Nederland), heeft ook een theoretisch referaat ingeleverd, waarin hij aangeeft, dat voor elk artikel de absolute grootte van de markt kan worden bepaald en welke factoren daartoe moeten worden onderzocht.

Door de verschillende wijzen, waarop door de prae-adviseurs het vraagstuk is beschouwd en het groot aantal voorbeelden aan de practijk ontleend is een volledig overzicht over het vraagstuk verkregen. De bespreking op het Congres zal zeer zeker belangwekkend worden, vooral, waar in Nederland nog zoo weinig op dit gebied is geschied.

MAANDCIJFERS.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	April 1932		April 1931	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Nieuwe rekeningen.	2.018	—	1.516	—
Rekeningen op ult ^o .	191.673	—	173.363	—
Bijschrijvingen	2.864.339	507.133	2.583.445	479.511
a. Stortingen	1.121.101	118.472	1.063.144	119.309
b. Overschrijvingen .				
1. van and. rek. ¹⁾	1.743.066	359.120	1.520.177	345.729
2. van Ned. Bank.	172	29.488	124	14.422
c. And. onderwerpen	—	53	—	51
Afschrijvingen	1.838.007	489.241	1.622.460	471.236
a. Chèques	298.728	68.620	271.324	67.556
b. Overschrijvingen				
1. op andere rek. ²⁾	1.524.604	359.120	1.339.030	345.729
2. naar Ned. Bank	948	61.448	940	57.890
c. And. onderwerpen	13.727	53	11.166	61
Tegoed op ult ^o	—	157.509	—	117.346
Beleggingen	—	102.589	—	87.277

¹⁾ Hierin begrepen overschrijvingen uit het buitenland 3.706 met f 605 Maart 1932 en 4.578 met f 763 Maart 1931.

²⁾ Idem naar het buitenland 30.139 met f 2.615 Maart 1932 en 29.356 met f 3.015 Maart 1931.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	Apr. 1932.		Apr. 1931.	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Rek.houders	51.698	f 1.867.987.000	49.738	f 3.021.250.000
Door H.-bank plaatselijk	36.977	„ 1.384.052.000	37.092	„ 2.666.538.000
Voldoening Rijksbelast.	1.024	„ 11.409.000	1.196	„ 11.653.000

RIJKSPOSTSPAARBANK.

MAART	1930	1931	1932
Inlagen	f 11.462.803	f 12.302.223	f 17.307.802
Terugbetalingen ...	„ 11.003.273	„ 10.761.335	„ 14.039.155
Tegoed inleggers ¹⁾	„ 356.276.998	„ 387.181.390	„ 467.674.659
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes ¹⁾	„ 43.074.500	„ 42.566.950	„ 43.382.050
Spaarbankboekjes:			
Nieuw uitgegeven...	12.101	12.185	12.445
Geheel afbetaald ..	8.003	²⁾ 7.273	7.807
In omloop ¹⁾	2.119.344	2.166.256	2.242.010

¹⁾ Op ultimo. ²⁾ Bovendien verjaard in 1930 8.801.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

GELDKOERSEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTOS.

Table of bank discount rates for various cities including Lissabon, Londen, Madrid, N.-York, Oslo, Parijs, Praag, Pretoria, Rome, Stockholm, Tokio, Weenen, Warschau, and Zwits. Nat. Bk.

OPEN MARKT.

Table of open market exchange rates for Amsterdam, Londen, Berlijn, and New York, showing rates for various dates from 1932 to 1931.

1) Koers van 25 Juni en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table of exchange rates in the Netherlands for various cities like New York, Londen, Berlijn, Parijs, Brussel, and Batavia.

Table of exchange rates for various cities including Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, and Madrid.

Table of exchange rates for Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Helsingfors, Buenos-Aires, and Montreal.

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table of exchange rates in New York for various cities like Londen, Parijs, Berlijn, and Amsterdam.

KOERSEN TE LONDEN.

Table of exchange rates in London for various cities including Alexandrië, Athene, Bangkok, Budapest, Buenos Aires, Calcutte, Constantin, Hongkong, Kobe, Lissabon, Mexico, Montevideo, Montreal, Rio d. Janeiro, Shanghai, Singapore, Valparaiso, and Warschau.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

Table of silver and gold prices for London and New York, showing rates for various dates.

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Table showing the financial status of the Dutch Treasury, including income, expenses, and obligations for 15 June 1932 and 23 June 1932.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table of the floating debt of the Netherlands-Indies, showing various types of debt and their amounts.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 27 Juni 1932.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f 35.360.331,76 Bijbnk. „ 2.057.995,05 Ag.sch. „ 9.030.657,50	f	46.448.984,31	
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„		—	
Idem eigen portef. in rek.-crt.	f 68.653.335,—			
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„		68.653.335,—	
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 31.958.028,08 Bijbnk. „ 7.393.217,94 Ag.sch. „ 57.749.333,77	f	97.100.579,79	
Op Effecten	f 96.290.025,56			
Op Goederen en Spec.	„ 810.554,23		97.100.579,79	
Voorschotten a. h. Rijk	„		—	
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f 100.992.325,—			
Muntmat., Goud	„ 879.365.889,53			
	f 980.358.214,53			
Munt, Zilver, enz.	„ 21.417.790,79			
Muntmat., Zilver	„		1.001.776.005,32 ¹⁾	
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds	„		20.162.001,71	
Gebouwen en Meub. der Bank	„		5.000.000,—	
Diverse rekeningen	„		17.005.890,29	
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S. No. 221)	„		19.331.195,17	
	f		1.275.477.991,59	
		Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—			
Reservefonds	„ 3.000.000,—			
Bijzondere reserve	„ 5.000.000,—			
Pensioenfonds	„ 8.170.969,34			
Bankbiljetten in omloop	„ 981.154.170,—			
Bankassignatiën in omloop	„ 60.934,50			
Rek.-Cour. { Het Rijk	f 10.048.864,61			
saldo's: { Anderen	„ 247.097.505,98		257.146.370,59	
Diverse rekeningen	„		945.547,16	
	f		1.275.477.991,59	
Beschikbaar metaalsaldo	f 505.010.642,54			
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	„		1.264.776.605,—	
¹⁾ Waarvan in het buitenland	f 5.520.302,58.			

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.	
27 Juni '32	100992	879.366	981.154	257.207	505.911	81
20 „ '32	100992	876.603	977.616	261.283	503.653	81
13 „ '32	101192	871.196	989.560	241.839	501.689	81
6 „ '32	101192	865.676	1005.293	221.829	498.144	81
30 Mei '32	101191	853.668	1005.655	216.422	489.750	80
23 „ '32	101191	844.308	985.912	229.142	483.571	80
29 Juni '31	88.688	408.729	879.330	68.857	156.047	56 ¹⁾
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ¹⁾
27 Juni 1932	46.449	—	97.101	68.653	17.006
20 „ 1932	48.017	—	98.624	88.572	32.106
13 „ 1932	48.420	—	95.851	88.572	31.890
6 „ 1932	49.096	—	96.308	88.572	31.669
30 Mei 1932	50.461	—	100.129	88.572	31.878
23 „ 1932	52.046	—	100.268	88.572	32.028
29 Juni 1931	42.756	—	101.705	228.484	52.854
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 4 Jan. 1929 op den basis van 2/5 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
4 Juni 1932..	898	1.272	676	890	816
28 Mei 1932..	907	1.225	561	898	815
21 „ 1932..	895	1.047	649	901	806
14 „ 1932..	893	1.110	646	903	813
6 Juni 1931..	896	1.240	534	829	544
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
25 Juni 1932	150.000		219.800	34.900	48.120
18 „ 1932	149.200		224.500	34.300	45.680
11 „ 1932	150.100		228.500	32.800	45.580
28 Mei 1932	103.332	45.605	221.247	32.886	47.284
21 „ 1932	103.331	45.035	222.578	29.985	47.341
14 „ 1932	103.290	45.246	227.193	27.831	46.525
7 „ 1932	103.285	45.634	229.405	27.178	46.286
27 Juni 1931	115.054	45.549	240.293	37.495	49.487
28 Juni 1930	139.204	24.221	273.847	52.966	32.700
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
25 Juni 1932		99.800		***	59
18 „ 1932		103.800		***	58
11 „ 1932		107.700		***	57
28 Mei 1932	9.955	24.947	39.388	23.639	59
21 „ 1932	9.831	24.557	38.235	23.967	59
14 „ 1932	9.886	24.622	39.221	23.328	58
7 „ 1932	9.868	24.328	39.100	23.295	58
27 Juni 1931	9.427	20.817	38.101	27.057	58
28 Juni 1930	10.652	45.288	45.263	38.042	50
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
22 Juni 1932	136.476	358.548	52.173	14.142	26.565
15 „ 1932	135.220	357.426	52.054	12.690	25.711
8 „ 1932	132.462	357.238	49.483	12.612	25.622
1 „ 1932	129.342	355.414	48.204	12.482	25.120
25 Mei 1932	125.761	354.221	45.811	12.172	23.788
18 „ 1932	123.523	358.440	39.390	11.689	31.698
24 Juni 1931	164.014	352.832	70.063	9.633	27.129
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
22 Juni '32	66.645	35.577	73.649	33.145	52.928	37 ³ / ₃₂
15 „ '32	68.775	20.568	87.546	33.988	52.794	37 ³ / ₃₂
8 „ '32	74.260	25.577	85.846	33.472	50.223	34 ¹⁹ / ₃₂
1 „ '32	62.621	18.553	89.957	34.150	48.928	34 ⁷ / ₃₂
25 Mei '32	73.915	23.606	77.544	32.948	46.540	34 ¹¹ / ₁₆
18 „ '32	69.375	21.427	74.602	32.618	40.083	31 ⁹ / ₃₂
24 Juni '31	30.401	25.249	61.644	33.520	71.182	59 ³ / ₃₂
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in millioenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
17 Juni '32	81.643	1.178	4.547	5.534	2.284	2.757	3.200
10 „ '32	80.974	1.164	5.008	6.593	3.335	2.768	3.200
3 „ '32	80.171	1.153	5.414	7.364	3.985	2.799	3.200
27 Mei '32	79.470	1.138	4.474	8.687	4.527	2.700	3.200
19 Juni '31	56.525	850	5.737	25.078	20.424	2.793	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti-culieren
17 Juni '32	6.881	2.084	81.018	483	2.816	23.553
10 „ '32	6.881	2.151	81.737	90	2.847	24.210
3 „ '32	6.881	2.214	82.406	125	2.870	23.723
27 Mei '32	6.881	2.039	81.418	536	2.896	24.128
19 Juni '31	5.082	2.258	76.475	1.048	8.264	14.128
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenland. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
23 Juni 1932	823,4	90,4	138,0	2.868,6	102,5
15 " 1932	822,5	90,5	135,7	2.981,0	108,9
7 " 1932	848,4	86,3	138,2	3.031,4	129,2
31 Mei 1932	862,7	87,7	128,6	2.990,2	257,3
23 " 1932	856,3	98,8	134,6	2.797,3	95,2
23 Juni 1931	1.411,2	117,7	92,6	2.349,8	136,7
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa 2)	Circulatie	Rekg. Crt.	Diverse Passiva
23 Juni 1932	364,4	765,5	3.716,9	400,3	711,9
15 " 1932	364,4	821,1	3.815,4	380,4	712,7
7 " 1932	364,4	769,0	3.889,4	357,5	704,7
31 Mei 1932	363,5	759,0	3.960,6	430,6	694,3
23 " 1932	361,6	804,8	3.739,3	364,6	703,1
23 Juni 1931	102,9	580,0	3.726,0	433,0	263,9
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 7 Juni, 31, 23 Mei '32 en 23 Juni '31 resp. 30; 26; 23; 14; 32; 49 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud			Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in erwissof niet buitenl.	Goud en zilver b. d. schatkist					Schatkist	Partic.
23 Juni 1932	2566	—	—	889	56	288	3.582	16	275
16 " 1932	2552	—	—	896	59	288	3.599	28	241
9 " 1932	2551	—	—	899	64	288	3.625	14	235
2 " 1932	2543	—	—	916	69	288	3.640	42	207
26 Mei 1932	2542	—	—	936	59	288	3.608	6	282
15 Juni 1931	1434	874	—	738	36	292	3.193	16	189

1) 1931.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
8 Juni '32	2.627,0	1.990,6	203,3	501,9	35,7
1 " '32	2.751,1	2.080,0	201,6	494,6	35,5
25 Mei '32	2.857,1	2.153,8	207,1	471,3	38,4
18 " '32	2.919,0	2.214,7	203,1	464,9	40,6
11 " '32	2.956,4	2.254,4	207,7	471,5	42,7
4 " '32	2.992,4	2.304,7	210,8	505,8	44,5
10 Juni '31	3.277,0	1.916,8	167,6	184,8	127,2

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. 3)	Algem. Dekkingsperc. 2)
8 Juni '32	1.644,6	2.557,1	2.210,2	154,8	55,1	59,4
1 " '32	1.575,2	2.564,4	2.243,1	154,8	57,2	61,4
25 Mei '32	1.525,2	2.532,7	2.320,8	154,7	58,7	63,1
18 " '32	1.466,4	2.558,1	2.289,5	154,8	60,2	64,4
11 " '32	1.385,3	2.551,4	2.273,0	154,8	61,2	65,6
4 " '32	1.286,9	2.561,6	2.237,1	154,9	62,3	66,8
10 Juni '31	599,0	1.841,9	2.440,0	168,4	80,3	84,4

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Belegingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal Deposito's	Waarvan time deposits
1 Juni '32	197	11.631	7.385	1.658	17.009	5.664
25 Mei '32	178	11.588	7.406	1.753	17.102	5.673
18 " '32	180	11.661	7.376	1.718	17.128	5.674
11 " '32	175	11.717	7.423	1.682	17.224	5.709
4 " '32	205	11.842	7.435	1.668	17.272	5.705
3 Juni '31	45	14.730	7.807	1.790	20.961	7.347

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW YORK.

(In miljoenen Dollars.)

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. van de member banks	In de open markt gekocht
25 Mei 1932..	927,3	541,0	52,8	99,7	12,7
18 " 1932..	824,2	478,5	51,2	98,2	13,9
11 " 1932..	823,5	487,7	56,0	100,1	13,8
4 " 1932..	861,9	522,8	56,0	104,2	14,4
27 Apr. 1932..	917,7	533,0	59,3	104,8	13,8
20 " 1932..	932,8	521,9	56,5	107,8	14,4
13 " 1932..	965,5	512,0	57,0	122,2	13,9
6 " 1932..	957,1	507,3	55,2	131,2	16,3
30 Mrt. 1932..	971,9	503,1	56,4	138,2	21,1
23 " 1932..	935,0	503,5	55,3	132,9	20,7
16 " 1932..	908,2	503,7	53,8	129,7	32,5
9 " 1932..	901,2	429,2	53,9	137,5	58,4
2 " 1932..	949,6	484,4	53,6	161,6	37,8
27 Mei 1931..	1.192,3	400,0	61,5	27,0	27,5
28 Mei 1930..	965,2	273,6	53,8	52,8	47,3

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkingsperc. 1)
25 Mei 1932..	652,5	556,3	1.115,5	59,1	58,6
18 " 1932..	719,9	566,0	1.064,9	59,1	53,7
11 " 1932..	692,2	564,8	1.047,2	59,1	54,6
4 " 1932..	658,5	574,5	1.043,0	59,2	56,7
27 Apr. 1932..	583,9	561,4	1.040,2	59,2	61,0
20 " 1932..	496,9	567,7	958,1	59,2	64,8
13 " 1932..	456,4	563,2	976,0	59,2	66,4
6 " 1932..	385,3	573,4	892,2	59,2	69,1
30 Mrt. 1932..	364,9	563,4	911,7	59,2	69,7
23 " 1932..	344,5	561,4	845,3	59,4	70,4
16 " 1932..	367,4	566,4	851,4	59,5	67,9
9 " 1932..	319,5	564,5	832,4	59,5	68,4
2 " 1932..	291,0	573,9	842,5	59,6	70,8
27 Mei 1931..	145,2	273,2	1.081,5	65,5	92,6
28 Mei 1930..	179,0	184,3	990,9	66,2	84,8

1) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover F. R. notes en deposito's.

II. ZWEEDSCHE RIJKSBANK. (In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Buiten. tegoed en wissels	Zweedsche en vreemde Staatsf.	Disconto's en Beleen. 1)	Circulatie	Rek. Crt.
4 Juni '32	206,0	127,0	218,4 ²⁾	284,9	548,1	246,2
28 Mei '32	206,0	123,3	218,4 ²⁾	260,0	516,6	248,5
21 " '32	206,0	120,4	218,4 ²⁾	259,6	507,1	255,5
14 " '32	206,0	124,0	218,4 ²⁾	282,5	531,1	274,9
7 " '32	205,9	116,8	218,4 ²⁾	276,9	546,4	240,3
30 Apr. '32	205,9	114,2	218,4 ²⁾	288,0	576,2	226,4
23 " '32	205,9	113,9	218,4 ²⁾	271,8	509,1	261,9
16 " '32	205,9	113,1	3,7 ²⁾	473,7	527,6	240,4
9 " '32	205,9	113,0	3,7 ²⁾	489,9	532,8	249,3
2 " '32	205,9	113,3	3,7 ²⁾	522,0	597,0	209,8
26 Mrt. '32	205,9	112,6	3,7 ²⁾	452,2	526,8	215,9
19 " '32	205,9	113,0	3,7 ²⁾	443,8	523,7	209,0
12 " '32	205,9	106,7	3,7 ²⁾	403,4	495,8	190,1
6 Juni '31	239,3	214,8	66,0	256,3	519,9	239,1
7 Juni '30	243,0	297,0	83,8	147,3	534,3	184,9
25 Juli '14	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

1) Vanaf 29 Oct. '27 excl. de voorschotten en kascredieten, die niet voor dekking beschikbaar zijn. 2) Alleen Zweedsche.

III. BANK VAN NOORWEGEN. (In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Tegoed in het buitenl.	Effecten	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
7 Juni 1932..	155,3	10,6	27,9	272,4	301,6	101,9
31 Mei 1932..	155,3	11,2	27,9	269,2	304,4	96,1
23 " 1932..	155,3	14,9	27,9	270,1	300,6	103,3
18 " 1932..	155,3	16,4	27,9	270,3	304,7	100,9
7 " 1932..	155,3	18,9	28,0	269,5	307,5	99,7
30 Apr. 1932..	155,3	17,1	28,3	267,0	312,3	93,2
22 " 1932..	155,3	15,0	29,1	268,3	307,4	96,1
15 " 1932..	155,3	13,6	29,2	266,6	308,9	92,5
7 " 1932..	155,3	15,0	29,3	263,3	307,7	92,9
31 Mrt. 1932..	155,3	16,0	29,3	257,6	310,4	85,4
22 " 1932..	155,3	15,8	29,3	259,5	310,4	85,8
15 " 1932..	155,3	16,2	29,5	245,8	300,6	83,2
8 Juni 1931..	146,4	26,0	54,4	174,1	285,3	63,6
7 Juni 1930..	146,6	41,6	36,2	224,0	304,0	82,3
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARKEN.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Pasmunt	Buitenl. saldi. munt en wissels	Binnel. wissels bel. en cred.	Circulatie	Rek. Cr. 2)
31 Mei 1932..	144,6	7,7	12,7	158,4	318,5	28,9
30 Apr. 1932..	144,6	7,5	22,6	154,2	334,9	45,9
31 Mrt. 1932..	144,6	7,6	26,8	154,7	321,6	27,4
30 Mei 1931..	171,9	6,6	69,9	101,3	341,5	38,6
31 Mei 1930..	172,3	7,1	106,3	98,0	371,1	41,7
30 Juni 1914 1)	75,6	6,6	—	—	159,8	4,8

1) Wegens andere berekening niet vergelijkbaar. 2) Actief.

V. BANK VAN SPANJE.

(In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen 1)	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rekg. Cr.	
						Partic.	Staat
18 Juni '32	2.255	568	582	2.969	4.808	921	283
11 " '32	2.255	564	582	3.031	4.874	923	244
4 " '32	2.255	564	582	3.090	4.892	894	303
28 Mei '32	2.254	565	582	2.978	4.830	896	232
21 " '32	2.253	559	582	3.076	4.869	907	241
14 " '32	2.253	556	582	3.156	4.926	868	259
7 " '32	2.252	555	582	3.191	4.954	894	214 ^a
30 Apr. '32	2.252	559	582	3.256	4.880	925	161 ^a
23 " '32	2.251	554	582	3.249	4.886	918	228 ^a
16 " '32	2.250	548	582	3.393	4.931	953	225 ^a
9 " '32	2.250	547	582	2.981	4.977	1.020	173 ^a
2 " '32	2.250	549	582	2.991	4.919	1.011	113 ^a
26 Mrt. '32	2.250	546	582	2.910	4.882	1.017	139 ^a
20 Juni '31	2.425	691	582	2.693	5.202	844	34
21 Juni '30	2.471	719	584	1.826	4.361	811	221
24 Juli '14	543,5	726,8	494,4	783,8	1919,0	497,9	

1) Ten bedrage van 344 millioen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk. 2) Actief.

VI. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Gouddeviezen	Disconto's en Beleen. 1)	Effecten	Circulatie	Rek. Cr. 2)
15 Juni 1932..	2.606,0	54,8	61,9	34,2	1.487,8	1.240,2
7 " 1932..	2.584,9	70,5	63,9	34,5	1.511,5	1.208,6
31 Mei 1932..	2.555,3	78,3	62,4	34,8	1.535,2	1.166,0
23 " 1932..	2.540,6	78,7	73,5	34,6	1.471,2	1.229,3
14 " 1932..	2.479,6	117,1	72,1	34,0	1.484,6	1.193,3
7 " 1932..	2.459,3	96,9	89,4	33,4	1.507,4	1.142,9
30 Apr. 1932..	2.438,6	111,0	105,6	33,6	1.529,1	1.131,6
23 " 1932..	2.438,6	110,2	83,7	33,5	1.461,3	1.174,2
15 " 1932..	2.438,6	111,3	90,9	34,0	1.462,3	1.185,7
7 " 1932..	2.438,6	110,1	99,8	34,2	1.490,1	1.160,4
31 Mrt. 1932..	2.438,6	106,1	72,6	40,6	1.517,4	1.122,8
23 " 1932..	2.438,6	104,1	73,1	41,7	1.467,4	1.167,5
15 Juni 1931..	680,0	368,5	69,6	118,7	962,6	266,6
14 Juni 1930..	578,9	365,9	77,9	51,2	849,3	279,1
23 Juli 1914..	199,0 ^a	—	107,8	—	267,9	105,2

1) Sedert 31 Maart '28 zonder rek.-crt. saldi in het buitenland. Deze zijn met ingang van dien datum met den post buitenlandse wissels tot den post gouddeviezen samengesmolten.

2) Sedert 31 Mrt. '28 uitsluitend de dagelijks vervallende verplichtingen. 3) waarvan 18,9 zilver.

VII. OOSTENRIJKSCHE NATIONALE BANK.

(Voornaamste posten in millioenen Schillingen. 1)

Data	Goud 1)	Vreemd deviezen en tegd. (i.h. buit.l.)	Andere edelvaluta	Disconto's en Beleen.	Voor-schot ald. Staat	Circulatie	Rek. Cr.
15 Juni '32	149,5	43,8	0,1	878,2	94,0	912,2	162,7
7 " '32	164,4	31,3	0,1	888,3	94,0	940,3	149,8
31 Mei '32	164,4	33,4	0,1	902,1	95,1	994,7	111,7
23 " '32	179,4	28,4	0,1	887,7	95,1	905,7	195,7
15 " '32	179,4	30,7	0,1	902,3	95,1	950,8	167,2
7 " '32	179,4	33,7	0,1	891,1	95,1	947,6	167,7
30 Apr. '32	179,4	35,4	0,1	889,9	95,6	999,1	113,3
23 " '32	179,4	39,2	0,1	847,4	95,6	879,8	188,2
15 " '32	179,4	48,1	0,1	872,2	95,6	921,8	180,0
7 " '32	179,4	58,0	0,1	885,5	95,6	946,1	178,4
31 Mrt. '32	179,4	60,2	0,1	893,9	95,6	1.008,6	128,4
23 " '32	179,4	63,1	0,1	858,6	95,6	910,9	194,5
15 Juni '31	214,3	136,4	347,9	488,2	96,1	1.050,1	236,3
15 Juni '30	168,5	256,4	391,3	89,3	101,5	922,5	91,5

1) 1 Schilling = 0.694 goudkronen = 10.000 papierkronen.

2) Als dekking der circulatie en saldi in rek. crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.

VIII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.

(In millioenen Pengö's. 1 Pengö = 12.500 Kr.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegoed in het buitenl. 1)	Binnel. wissels, ceelen en effecten	Voor-schot aan den Staat	Circulatie	Rekg.- Courant	
						Staat	Partic.
15 Juni '32	97	16	394	54	348	30	48
7 " '32	96	13	404	54	361	27	50
31 Mei '32	96	15	405	54	370	25	49
23 " '32	96	14	379	54	334	41	47
15 " '32	96	15	396	54	362	29	49
7 " '32	96	15	410	54	393	20	46
30 Apr. '32	96	15	427	54	417	11	50
23 " '32	96	17	370	54	338	24	61
15 " '32	96	17	375	54	347	21	62
7 " '32	96	17	401	54	360	32	67
31 Mrt. '32	100	12	407	54	374	31	67
15 Juni '31	112	7	232	60	334	13	18
15 Juni '30	163	25	194	83	393	42	25

1) Als dekking van biljetten en saldi in rek.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten.

IX. TSJECHOSLOWAAKSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vordering op den Staat	Goud en Zilver	Vreemd geld en tegoed in het buitl.	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Cr.
7 Juni 1932	3.009	1.641	1.107	1.115	6.300	568
31 Mei 1932	3.016	1.641	1.129	1.162	6.582	350
23 " 1932	3.027	1.641	1.162	860	5.850	784
15 " 1932	3.034	1.641	1.174	879	6.156	519
7 " 1932	3.038	1.642	1.189	1.117	6.373	553
30 Apr. 1932	3.044	1.642	1.194	1.172	6.740	375
23 " 1932	3.045	1.642	1.242	983	5.941	906
15 " 1932	3.051	1.642	772	994	6.166	570
7 " 1932	3.056	1.643	756	1.296	6.381	569
31 Mrt. 1932	3.059	1.643	784	1.432	6.826	279
23 " 1932	3.060	1.643	816	965	5.975	507
7 Juni 1931	3.317	1.541	2.051	288	6.432	912
7 Juni 1930	3.995	1.262	1.730	625	6.877	685

X. SUIDAFRIKAANSE RESERWEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goudcert.	Disconto's	Waar-van Reg.-papier	Circulatie	Rek.-Cr.	Algemeen Dekkings perc. 2)
3 Juni 1932..	6.835	836	1	7.850	4.919	55,3
27 Mei 1932..	7.290	1.402	1	7.640	5.668	55,1
20 " 1932..	7.151	964	1	6.515	5.984	58,9
13 " 1932..	7.233	880	1	6.869	6.113	58,3
6 " 1932..	6.785	1.330	201	7.695	5.503	52,5
29 Apr. 1932..	7.053	1.752	601	8.096	5.499	54,3
22 " 1932..	7.183	1.761	364	6.514	6.191	59,2
15 " 1932..	7.234	1.596	139	6.831	6.282	58,3
8 " 1932..	6.719	2.170	349	7.443	5.529	54,5
1 " 1932..	6.420	3.748	1.149	8.431	5.145	49,7
24 Mrt. 1932..	7.189	3.950	1.259	7.055	5.434	55,6
18 " 1932..	6.938	3.634	1.284	6.615	5.784	58,7
11 " 1932..	6.964	4.117	1.485	7.054	5.956	55,9
4 " 1932..	6.831	4.930	1.907	7.781	5.901	50,9
5 Juni 1931..	6.476	7.498	281	7.720	6.564	45,7
6 Juni 1930..	6.991	7.551	108	8.369	6.491	46,9

*) Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeischbare schulden: bankbiljetten en deposito's.

XI. BANK VAN LITHAUEN.

(In millioenen Lita's.)

Data	Goud	Zilver 1)	Buitenl. Deviezen	Disconto's en Beleen.	Kapitaal	Bankbiljetten in omloop	Deposito's
15 Juni 1932	50,3	4,8	20,2	96,6	12,0	93,7	41,1
31 Mei 1932	50,3	4,8	20,6	98,1	12,0	95,8	48,1
14 " 1932	50,2	4,6	19,4	100,1	12,0	95,8	43,7
30 Apr. 1932	50,2	4,5	20,7	90,9	12,0	101,1	46,8
15 " 1932	50,2	4,6	21,8	100,9	12,0	97,0	42,7
31 Mrt. 1932	50,2	4,5	25,4	93,5	12,0	101,2	70,3
15 " 1932	50,2	4,4	25,9	94,3	12,0	99,7	74,1
15 Juni 1931	39,5	2,9	67,3	101,8	12,0	106,6	94,7
15 Juni 1930	35,2	4,3	81,0	90,6	12,0	96,1	104,1

1) Vanaf 15-2-'32 zilveren en andere munten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

28 Juni 1932.

Gedurende bijna de geheele afgelopen week bleef de stemming aan de tarwe-markt flauw met slechts matige vraag, welke zich in hoofdzak bepaalde tot hetgeen noodig was ter dekking van de directe behoefte. Voor latere af-lading is de kooplust al zeer gering; koopers wachten de ontwikkeling af van de in Noord-Amerika en Europa groeiende nieuwe oogsten. Italië is bij het naderen van het tijdstip, waarop de eigen tarwe van den nieuwen oogst beschikbaar zal zijn, voorgegaan het verplichte percentage inheemsche tarwe bij het malen te verhoogen, zoodat weldra nog zeer weinig buitenlandsche tarwe zal mogen worden gebruikt. In Frankrijk is de toegestane bijmenging van 45 tot 40 pCt. verlaagd. Later, wanneer ook in Frankrijk eigen nieuwe tarwe beschikbaar zal zijn, zal dit percentage zeker verder worden verlaagd. Ook in Duitschland rekent men voor het volgende seizoen op zooveel mogelijke beperking van den invoer van tarwe. De oogst in Duitschland belooft zoowel van tarwe als van rogge goed te worden en men spreekt van de waarschijnlijkheid, dat de uitvoer zal worden toegestaan tegen afgifte van „Einfuhrscheinen“. Reeds worden hier Deutsche tarwe en rogge van den nieuwen oogst geoffreerd. De koersen aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten daalden op de meeste dagen der afgelopen week; hoewel de verlagingen niet groot waren, brokkelden de prijzen geregeld af tengevolge van de goede vooruitzichten der zomertarwe in de Ver. Staten en Canada, van de vooruitzichten van winter en zomertarwe in Europa, de geringe vraag voor spoedig leverbare tarwe en de verwachte slechte vraag tengevolge van regeeringsmaatregelen in de eerste maanden van het volgende seizoen. Vooral in Canada is men dringend met tarwe aan de markt, meer dan in de Ver. Staten het geval is. Zaterdag 11. is zoowel te Chicago als te Winnipeg eenige verbetering ingetreden. Hoewel over het algemeen de vooruitzichten nog gunstig worden genoemd, worden toch meer klachten gehoord dan eenigen tijd geleden. In Canada blijft behoefte bestaan aan regen in groote gebieden, waar de watervoorraad in den grond onvoldoende is. Ongedierte en sprinkhanen vormen een ernstige bedreiging en hebben reeds schade veroorzaakt. In het zomertarwegebied der Ver. Staten zijn de vooruitzichten gunstig, niettegenstaande het optreden van roest. In het Zuiden is men druk bezig met het binnenhalen van de wintertarwe, behalve daar, waar die werkzaamheden door regen verhindert worden. Van de resultaten is nog weinig bekend, de opbrengsten schijnen sterk uiteen te loopen. Gisteren sloten de termijnmarkten in Noord-Amerika weder lager dan Zaterdag. Het slot te Chicago was 1 dollarcent per 60 lbs. lager, te Winnipeg ruim 1 dollarcent lager dan een week geleden. De prijzen aan de Argentijnsche termijnmarkten hebben niet steeds die aan de Noord-Amerikaansche gevolgd en hebben op sommige dagen vrij belangrijke verhoogingen ondergaan. Het slot te Buenos Aires was 16 centavos per 100 KG., te Rosario 5 centavos hooger dan een week geleden. Het aanbod van Australische tarwe, welke in het begin der week gedrukt was, is iets minder dringend geworden en daarvoor heeft eenige prijsverbetering plaats gevonden. Het Landbouwinstituut te Rome schat de in Europa met tarwe bebouwde oppervlakte van ongeveer denzelfden omvang als in het vorige jaar en de opbrengst minstens even groot als in het vorige jaar.

De stemming voor rogge was in de afgelopen week niet vast en de prijzen ondergingen geregeld kleine verlagingen. Gisteren werden bij kleine omzetten weder iets betere prijzen betaald dan op Zaterdag, in verband met de

verhooging op dien dag aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten. Het slot aan de termijnmarkten was gisteren weder lager; Chicago was 1 dollarcent, Winnipeg ook 1 dollarcent per 56 lbs. lager dan een week geleden. De vooruitzichten van den nieuwen rogge-oogst in Europa zijn zeer gunstig. Volgens het Landbouwinstituut te Rome is de met rogge bebouwde oppervlakte in Europa aanmerkelijk grooter dan in het vorige jaar. Een aanzienlijk grootere opbrengst wordt verwacht dan in het vorige jaar, toen zij onder het gemiddelde is gebleven.

In het begin der vorige week is het aanbod van Plata-mais tijdelijk ruim geweest, toen eenige booten tegelijk binnenkwamen. Slechts een kleine verlaging der prijzen voor aangekomen mais is daarvan het gevolg geweest en toen door de aanhoudende goede vraag het aanbod snel opruimde, begonnen de prijzen weder te stijgen. Op het einde der week was aangekomen mais schaarsch en werd daarvoor een flinke premie boven stoomende betaald. Ook deze is in prijs gestegen met goede vraag en een premie van eenige gulden per last voor de eerst verwachte booten. Afladers, die voor hun stoomende partijen betere prijzen konden maken, waren niet dringend aan de markt op aflading, zoodat ook daarvoor een prijsverhoging intrad vergeleken bij het midden der afgelopen week. Donau- en Bessarabische mais worden gevraagd voor Duitschland, waar deze soorten door het maismonopolie goedkoop verkrijgbaar worden gesteld dan Platamais, en stegen eveneens in prijs. Aan de termijnmarkt en in Argentinië daalden de maïsprijzen Zaterdag, nadat zij gedurende eenige dagen waren opgelopen, doch deze verlaging was gisteren niet van invloed op de prijzen. Het slot te Buenos Aires was 9 centavos per 100 KG. hooger, te Rosario 10 centavos hooger dan een week geleden.

Voor gerst bestond bijna de geheele week goede vraag en geregeld kwamen zaken tot stand in ladende en spoedig te verladen Canadeesche gerst tot allengs iets oplopende prijzen. Stoomende gerst is schaarsch en daarvoor wordt een premie betaald. Het slot aan de termijnmarkt te Winnipeg was gisteren weder iets lager en $\frac{1}{4}$ dollarcent per 48 lbs. lager dan een week geleden. Andere gerstsoorten dan Canadeesche worden weinig aangeboden. In Roemenië zijn de vooruitzichten van den nieuwen gerst-oogst gunstig en geregeld worden aanbiedingen gedaan ter verlading in de najaarsmaanden. De prijzen zijn daarvoor in de eerste helft der week gedaald en daarna stationnair gebleven. In de tweede helft der week zijn vrij geregeld zaken in Donaugerst op najaarsaflading gedaan.

De vraag voor haver blijft beperkt. In hoofdzak komen zaken tot stand in Platahaver; de koers aan de termijnmarkt te Buenos Aires steeg gisteren vrij sterk en sloot 20 centavos hooger dan een week geleden. Te Winnipeg was het slot $\frac{3}{8}$ dollarcent lager vergeleken bij de vorige week.

SUIKER.

Na een vast begin trad op de verschillende Suikermarkten een kleine reactie in. Spoedig kon echter de vaste stemming der voorafgaande weken weer de overhand verkrijgen en bewogen de prijzen zich in opgaande lijn.

In Amerika werden tegen het einde der voorafgaande week nog belangrijke partijen ruwsuiker omgezet tot op 90 d.c. stijgende prijzen. Nadat aan de grootste behoefte was voldaan, zakten de prijzen tot 80 d.c. in, doch konden zich later weer tot 90 d.c. herstellen. Tengevolge van een goede dagelijksche vraag naar geraffineerd konden raffinauteurs hun vraagprijzen met 10 d.c. verhoogen.

Op de New-Yorksche termijnmarkt was de stem-

AANVOEREN in tons van 100 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	19/25 Juni 1932	Sedert Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	19/25 Juni 1932	Sedert Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	1932	1931
Tarwe	39.931	728.682	604.495	—	7.408	9.515	736.090	614.010
Rogge	10.569	249.696	173.286	288	1.333	105	251.029	173.391
Boekweit	354	14.534	12.319	—	—	145	14.534	12.464
Maïs	36.292	650.136	516.851	19.880	168.665	126.534	818.801	643.385
Gerst	8.468	189.953	311.718	88	7.359	21.615	197.312	333.333
Haver	5.166	106.612	146.680	480	3.022	1.410	109.634	148.090
Lijnzaad	5.262	134.086	110.295	1.951	195.719	268.234	329.805	378.529
Lijnkoek	2.775	50.522	45.645	—	50	204	50.572	45.849
Tarwemeel	98	12.023	60.420	561	8.503	18.200	20.526	78.620
Andere meelsoorten ...	266	22.220	23.248	220	7.316	7.750	29.536	30.998

ming vast. Op den eersten dag der Juli-aandieningen konden de prijzen zich echter niet handhaven, welke inzinking slechts van korten duur bleek te zijn. Het slot was dan ook vast met de ondervolgende noteringen: Juli 0.83; Sept. 0.89; Oct. 0.92; Dec. 0.96 en Jan. 0.96, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 2.95 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 46.000 tons, de versmeltingen 49.000 tons tegen 53.600 tons verleden jaar en de voorraad 330.000 tons tegen 294.600 tons.

Uit Cuba werd gemeld, dat er thans sprake van is, dat de 800.000 tons volgens regeeringsdecreet en niet vrijwillig, zooals oorspronkelijk bedoeld, geblokkeerd zullen worden.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1932	1931	1930
	tons	tons	tons
Productie . . . . . (Raming)	2.700.000	3.122.186	4.671.260
Ontvangsten	18.615	14.879	32.476
Totaal sedert 1/1	1.194.071	1.447.038	2.843.708
Verscheppingen	40.419	41.173	40.647
Voorraad afscheephavens . . .	1.181.620	1.641.904	1.651.529

Ook in Engeland bestond zeer goede vraag voor ruwe suikers. Prijzen tot Sh. 5/7½ werden grif betaald. De Londensche termijnmarkt volgde de bewegingen te New-York. Het slot kwam met de volgende noteringen: Aug. Sh. 5/7, Dec. Sh. 5/9¼, Mrt. Sh. 6¼ en Mei Sh. 6½, Rietsuiker basis 96 pCt. c.i.f.

In Java verkocht de V.I.S.P. nog ca. 11.000 tons Superieur. Waar de Javaprijzen sedert geruimen tijd boven wereldpariteit lagen, heeft de laatste algemeene prijsstijging nog geen invloed op de marktwaarde in Java gehad.

Hier te lande heerschte een meer optimistische stemming, welke uit den toenemenden kooplust bleek. De loop der noteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt liep parallel met die der buitenlandsche markten. Het slot gaf het volgende beeld te zien: Aug. f 6⅞, Dec. f 7¼, Mrt. f 7¾ en Mei f 7¾. De omzet bedroeg 4300 tons.

KOFFIE.

Ook in de afgelopen week kwam er zoo goed als geen verandering en bleef de stemming vast. De kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië waren in slechts enkele gevallen

een fractie lager. Ook Nederlandsch-Indië was aanvankelijk lager, doch in de laatste dagen voor de ongewassen Sumatra Robusta-soorten weder iets hooger. Gewassen Robusta bleef onveranderd.

In de eerste hand bleven de zaken nog zeer beperkt. Voor Brazilië koffie is dit het gevolg van de omstandigheid, dat het productieland hooger vraagt dan in de tweede hand nog hier en daar te koop is en voor Nederlandsch-Indië is de aanleiding hoofdzakelijk te zoeken in de thans aldaar wederom heerschende vaste stemming, waardoor op uitgesaande biedingen veelal zelfs geen antwoord werd ontvangen.

Volgens opgave van den Koffie-Raad zijn in Brazilië vernietigd in de afgelopen week (in balen) in:

Santos	Rio	Victoria	Sao Paulo	Diverse	Totaal
27.000	15.000	13.000	194.000	—	249.000

of sedert 1 Juli 1931:

3.736.000	995.000	326.000	2.822.000	85.000	7.964.000
-----------	---------	---------	-----------	--------	-----------

Bovendien waren vóór 1 Juli 1931 reeds vernietigd 559.000 bn.

Uit een dezer dagen ontvangen telegrafische mededeeling blijkt, dat de in de binnenlandsche pakhuisen te Rio teruggehouden voorraad op 31 Mei heeft bedragen 1.450.000 balen tegen 1.600.000 balen op 30 April, hetgeen een vermindering beteekent van 150.000 balen in de maand Mei. Daar in diezelfde maand te Rio uit het binnenland zijn aangekomen 515.000 balen, moeten dus in Mei uit de plantages van den Staat Rio naar het binnenland verzonden zijn 365.000 balen. Aan den indertijd aangekondigde maatregel, dat vanaf midden April tot 30 Juni geen koffie uit de plantages ter verzending zal worden aangenomen, is dus in Rio de hand niet gehouden.

In de eerste tien maanden van het loopende oogstjaar waren in het binnenland uit de plantages van den Staat Rio aangevoerd 4.508.000 balen. Met bovenstaand cijfer van 365.000 balen wordt dit voor de eerste elf maanden 4.873.000 balen.

Verder werd bericht ontvangen, dat de in de binnenlandsche pakhuisen en in de spoorwegstations van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden voorraden op 31 Mei bedragen hebben 22.395.000 balen, waarvan 10.387.000 balen eigendom zouden zijn van den Koffieraad. De hoeveelheid, welke verleden maand opgegeven werd als eigendom van

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN								ZUIVEL EN EIERN						MINERALEN					
	TARWE 79 K.G. La Plata loco Rotterdam/Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE No. 2 Canada loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST No. 3 Canada loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Notering		KAAS Edammer Alkmaarer Fabriekskaas kl. m/merk		EIERN Gem. not. Eiermij Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/Hollandsche bunkerolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude Bè s.g. per barrel	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%
1925	17,20	100,0	13,075	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	2,31	100,0	56,-	100,0	9,18	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,475	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,475	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,875	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,675	56,3	6,225	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	1,34	58,0	31,30	56,9	5,35	58,3	10,05	93,1	0,58	34,5
Jan. 1930	12,675	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,725	68,2	8,175	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,175	65,0	7,625	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,165	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,185	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,175	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	37,-	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,185	70,5
Juli "	9,55	55,5	5,825	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,3	11,35	105,1	1,185	70,5
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,185	70,5
Sept. "	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,185	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,625	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,185	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec. "	7,075	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,525	37,9	4,-	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr. "	5,775	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart "	5,625	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	94,0	0,66	39,3
April "	5,90	34,3	4,425	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei "	6,15	35,8	4,975	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,075	44,4	10,00	92,6	0,53	31,5
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,345	20,5
Juli "	5,425	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	1,32	57,1	37,75	67,4	4,40	47,9	10,00	92,6	0,24	14,3
Aug. "	4,975	28,9	4,025	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	1,30	56,3	36,00	64,3	4,98	54,2	10,00	92,6	0,435	25,9
Sept. "	4,775	27,8	4,275	32,7	68,00	29,4	97,00	41,1	164,25	35,5	1,27	55,0	32,25	57,6	5,775	62,9	10,00	92,6	0,56	33,2
Oct. "	5,-	29,1	4,475	34,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	1,24	53,7	26,25	46,9	6,275	68,4	9,90	91,7	0,56	33,2
Nov. "	5,825	33,9	5,475	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	1,17	50,6	24,75	44,2	7,07	77,0	9,90	91,7	0,68	40,4
Dec. "	4,925	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	1,18	51,1	21,40	38,2	5,325	58,0	9,90	91,7	0,71	42,3
Jan. 1932	5,05	29,4	5,075	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	31,0	1,16	50,2	25,75	46,0	4,71	51,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Febr. "	5,30	30,8	5,075	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	1,34	58,0	27,75	49,6	3,79	41,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Maart "	5,525	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	0,98	42,4	23,65	42,2	3,425	37,3	8,35	77,3	0,71	42,3
April "	5,65	32,7	6,225	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	0,99	42,9	19,60	35,0	2,775	30,2	8,65	80,1	0,86	51,2
Mei "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	0,82	35,5	19,65	35,1	2,88	31,4	8,30	76,9	0,86	51,2
6 Juni "	5,60	32,6	4,30	32,9	78,00	33,7	101,00	42,8	130,00	28,1	1,-	43,3	24,-	42,9	2,85	31,0	8,30	76,9	0,86	51,2
13 "	5,30	30,8	4,20	31,1	83,00	35,9	106,00	44,9	129,50	28,0	1,15	49,8	24,50	43,8	3,05	33,2	8,30	76,9	0,86	51,2
20 "	5,05	29,4	4,05	31,0	77,50	33,5	107,00	45,8	128,00	27,7	1,15	49,8	24,50	43,8	3,075	33,5	8,20	75,9	0,86	51,2
27 "	4,975	28,9	4,10	31,3	84,00	36,3	109,00	46,2	127,00	27,5	1,15	49,8	23,50	42,0	3,35	36,5	8,15	75,5	0,86	51,2

1) Men zie voor de toel. op dezen staat de nos. van 8 en 15 Aug. 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709: 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2: 3) Tot Jan. 1932 Zuid-Russische: 4) Tot Jan. 1928 Maiting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 64/5 K.G. Zuid-Russische.

den Raad op 30 April, was 9.922.000 balen; zoodat deze voorraad in Mei moet zijn toegenomen met 465.000 balen.

De geheele teruggehouden voorraad van Sao Paulo en Minas Geraes bedroeg op 30 April ..... 25.115.000 bn. op 31 Mei bedroeg hij ..... 22.395.000 „

In Mei is hij dus afgenomen met ..... 2.720.000 bn.

Aangekomen zijn te Santos uit het binnenland in Mei ..... 1.025.000 bn.

waarvan moeten worden afgetrokken als eigendom van het Gouvernement van Sao Paulo ..... 25.000 „

1.000.000 „

zoodat de voorraad dus, buiten de verzendingen naar de afscheephaven, nog afgenomen is met ..... 1.720.000 bn.

Dit cijfer is nog belangrijk hooger dan de hoeveelheid die, volgens opgave van den Koffieraad, in den loop van de maand Mei is vernietigd. Verbraud zijn namelijk in vier weken (of 24 werkdagen):

te Santos ongeveer ..... 197.500 bn.

in Sao Paulo ongeveer ..... 949.500 „

op diverse andere plaatsen ongeveer ..... 32.000 bn.

1.179.000 bn.

Wanneer de vernietiging in de ontbrekende drie dagen der maand in verhouding tot bovenstaand cijfer wordt aangenomen op 147.000 „

komt de geheele hoeveelheid Santos koffie,

welke in Mei vernietigd is, op ..... 1.326.000 bn.

wat dus nog 394.000 balen minder is dan de 1.720.000 balen, waarmede, zooals hierboven is aangegeven, buiten de aanvoeren in de haven van Santos, de binnenlandse voorraden zijn verminderd. Indien de opgaven van den Koffieraad juist zijn — iets dat hier natuurlijk niet te beoordeelen is. — dan moet waarschijnlijk worden aangenomen, dat deze 394.000 balen in het eind van Mei nog uit het binnenland naar de verbrandingsplaatsen onderweg waren.

In elk geval is het bij de wijze, waarop de Koffieraad thans de statistische gegevens publiceert, niet meer mogelijk een ook maar eenigermate betrouwbare berekening van den omvang van den oogst 1931/32 te maken.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos, omgere-

kend in cents per ½ K.G., komen op het oogenblik uit: voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping op ongeveer 28½ a 29¼ ct., voor dito Prime Santos op ongeveer 29¼ a 29¾ ct. en voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, op ongeveer 22½ a 22¾ ct.

In Nederlandsch-Indië zijn de prijzen van de ongewaschen Robusta-soorten ¼ a ½ ct. lager dan verleden week, doch voor gewassen Robusta zijn zij onveranderd. De noteringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Padembang Robusta, Juli-verscheping, 17½ ct.; Bencoelen Robusta, Juli-verscheping, 17½ ct.; Mandheling Robusta, Juli-verscheping, 19 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli-verscheping, 23 ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt schommelden de noteringen met kleine verschillen heen en weder. September staat thans 22¼ ct. en de verder verwijderde maanden staan 21¼ ct. per ½ K.G. genoteerd, wat ¼ ct. lager is dan een week geleden.

De officieele loco-noteringen bleven onveranderd 24 ct. per ½ K.G. voor Robusta en 29 ct. voor Superior Santos.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
27 Juni	\$ 6.23	\$ 6.18	\$ 6.19	\$ 6.19
20 Juni	„ 6.34	„ 6.29	„ 6.29	„ 6.30
13 Juni	„ 6.26	„ 6.16	„ 6.14	„ 6.14
6 Juni	„ 6.41	„ 6.30	„ 6.32	„ 6.32

Rotterdam, 28 Juni 1932.

THEE.

In de op 23 dezer gehouden Amsterdamsche Thee-veiling bedroeg het aanbod 5620/1, 2186/2 kn. Java-thee en 2856/1 en 343/2 kn. Sumatra thee, directen aanvoer.

Hoewel de verkoop vrij vlot verliep, heerschte er een gedrukte stemming, terwijl de prijzen gemiddeld van 1—3 cts. lager liepen dan in vorige veiling. De meeste vraag ging uit naar de gewone schoone soorten, die het minste in prijs teruggingen. Ook middenkwaliteiten waren vrij prijshoudend, daarentegen verlieden betere kwaliteiten onregelmatig en veelal niet onbelangrijk lager.

De betere gruisorteringen lagen vrij flauw in de

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN						TEXTIELGOEDEREN						DIVERSEN				
ZILVER cash Londen per Standard Ounce	IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Midlandsbrough per Eng. ton	KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.			KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto				
pence	Sh.	£	£	£	£	\$ cts.	pence	pence	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.
32 ¹ / ₈ 100,0	73/- 100,0	62.1/6 100,0	261.17/- 100,0	36.8/6 100,0	23,25 100,0	55,00 100,0	29,50 100,0	34,70 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0
28 ¹ / ₁₆ 89,3	86/6 118,5	58.1/- 93,5	290.17/6 111,1	31.1/6 85,3	17,55 75,5	47,25 85,9	24,75 83,9	28,46 82,0	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8
26 ³ / ₄ 83,3	73/- 100,0	55.14/- 89,7	290.4/- 110,8	24.4/- 66,4	17,50 75,3	48,50 89,8	26,50 80,8	40,43 116,5	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7
26 ¹ / ₁₆ 81,1	66/- 90,4	63.16/- 102,8	227.5/- 86,8	21.1/- 57,8	20,00 86,0	51,50 93,6	30,50 103,4	47,58 137,1	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7
24 ⁷ / ₁₆ 76,2	70/6 96,6	75.14/- 121,9	203.15/6 77,8	23.5/- 63,8	19,15 82,4	39,- 70,9	25,25 85,6	32,25 92,9	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3
17 ¹ / ₁₆ 55,4	67/- 91,8	54.13/- 88,0	142.5/- 54,3	18.1/6 49,6	13,55 58,3	26,75 48,6	16,25 55,1	25,36 73,1	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0
13 ³ / ₈ 41,6	55/- 75,3	36.5/- 58,4	110.1/- 42,0	12.1/- 33,1	8,60 37,0	21,50 39,1	12,00 40,7	18,65 53,7	8,61 71,8	8,61 71,8	8,61 71,8	8,61 71,8	8,61 71,8	8,61 71,8	8,61 71,8	8,61 71,8
20 ¹ / ₁₆ 65,3	72/6 99,3	71.9/6 155,1	174.13/- 66,7	21.11/- 59,4	17,15 73,8	29,50 53,6	19,25 65,3	26,63 76,7	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3
20 ¹ / ₈ 62,6	72/6 99,3	71.12/6 115,4	174.4/- 66,5	21.4/- 58,2	15,45 66,4	28,50 51,8	17,75 60,2	24,50 70,6	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
19 ¹ / ₈ 59,5	70/- 98,9	68.19/6 111,1	165.18/- 63,4	18.1/6 51,6	15,20 65,4	26,25 47,7	16,50 55,9	24,- 69,2	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
19 ¹ / ₁₆ 61,0	67/6 92,5	61.3/- 98,5	161.17/6 61,8	18.6/6 50,3	16,45 70,8	27,25 49,5	17,25 58,5	24,13 69,5	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
18 ¹ / ₁₆ 59,0	67/6 92,5	53.9/- 86,1	145.-/- 55,4	17.1/6 48,9	16,50 71,0	28,75 52,3	18,00 61,0	26,25 75,6	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
16 ¹ / ₁₆ 50,0	67/6 92,5	50.1/6 80,7	136.4/6 52,0	17.19/- 49,3	14,50 62,4	27,75 50,5	17,50 59,3	26,63 76,7	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
16 49,9	67/6 92,5	48.2/- 77,5	134.17/6 51,5	18.3/- 49,8	13,10 56,3	27,00 49,1	16,75 56,8	24,25 69,9	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5
16 ³ / ₈ 51,0	65/- 89,0	47.15/- 76,9	135.5/6 51,7	18.6/- 50,2	11,95 51,4	27,25 49,5	16,50 55,9	24,88 71,7	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3
16 ¹ / ₁₆ 52,0	63/6 87,1	46.6/- 74,6	132.6/- 50,5	17.18/- 49,1	11,- 47,3	27,00 49,1	15,75 53,4	26,50 76,4	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3
16 ¹ / ₂ 51,5	63/6 87,1	43.-/- 69,3	117.13/- 44,9	15.15/- 43,2	10,55 45,4	24,50 44,5	14,50 49,2	26,25 75,6	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1
16 ³ / ₈ 51,9	63 6 87,1	46.8/6 74,8	113.16/- 43,5	15.18/6 43,7	10,85 46,7	24,00 43,6	13,00 44,1	25,25 72,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8
16 ⁵ / ₈ 51,9	63/6 87,1	47.6/6 76,2	115.3/- 44,0	15.5/6 41,9	9,95 42,8	22,50 40,9	12,50 42,4	25,- 72,0	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6
13 ⁷ / ₈ 43,2	60/6 82,9	45.7/6 73,1	116.8/- 44,4	14.-/6 38,5	10,30 44,3	21,25 38,6	12,00 40,7	24,63 71,0	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3
12 ¹ / ₂ 38,9	58 6 80,3	45.1/6 72,6	117.-/6 44,7	13.5/6 36,4	10,95 47,1	21,75 39,5	12,00 40,7	22,50 64,8	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
13 ⁷ / ₁₆ 41,8	58 6 80,3	45.1/6 72,6	122.1/- 46,6	13.3/6 36,2	10,90 46,9	25,25 45,9	14,50 49,2	22,25 64,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
13 ¹ / ₈ 40,9	58 6 80,3	42.15/6 68,9	113.4/- 43,2	12.10/- 34,3	10,25 44,1	24,50 44,5	14,50 49,2	22,25 64,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
12 ¹ / ₁₆ 40,3	58/6 80,3	39.6/6 63,4	104.17/- 40,0	11.10/6 31,6	9,40 40,4	23,50 42,7	13,00 44,1	21,75 62,7	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
12 ⁷ / ₈ 40,1	58/6 80,3	36.6/6 58,5	106.2/6 40,5	11.11/6 31,8	9,10 39,1	22,00 40,0	12,50 42,4	20,25 58,4	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8
13 ¹ / ₄ 41,2	58/6 80,3	34.14/- 55,9	112.5/6 42,9	12.15/6 35,1	9,25 39,8	22,25 40,5	12,50 42,4	20,25 58,4	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3
12 ¹ / ₁₆ 39,9	58/6 80,3	32.15/- 52,8	114.19/6 43,9	11.19/6 32,9	7,20 31,0	22,25 40,5	12,00 40,7	18,75 54,0	6,50 54,2	6,50 54,2	6,50 54,2	6,50 54,2	6,50 54,2	6,50 54,2	6,50 54,2	6,50 54,2
13 ³ / ₁₆ 41,4	55/6 76,0	30.3/6 48,6	111.16/- 42,7	11.4/- 31,1	6,55 28,2	20,00 36,4	11,00 37,3	18,- 51,9	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7
13 ¹ / ₁₆ 43,0	46/- 63,0	28.2/6 45,3	101.1/6 38,6	10.9/6 28,8	6,30 27,2	19,50 35,5	10,75 36,4	17,50 50,3	6,65 55,4	6,65 55,4	6,65 55,4	6,65 55,4	6,65 55,4	6,65 55,4	6,65 55,4	6,65 55,4
14 ¹ / ₂ 45,1	44/6 61,0	27.19/6 45,1	102.-/- 39,0	11.5/- 30,9	6,40 27,5	19,00 34,5	10,75 36,4	16,75 48,3	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7	6,80 56,7
14 ⁵ / ₁₆ 44,6	41/6 56,8	27.6/6 44,2	98.17/6 37,8	10.16/- 29,6	6,30 27,2	16,25 29,5	9,00 30,5	-,- 6,95	57,9 57,9	57,9 57,9	57,9 57,9	57,9 57,9	57,9 57,9	57,9 57,9	57,9 57,9	57,9 57,9
13 ⁷ / ₈ 43,2	41/6 56,8	27.14/6 44,7	98.18/- 37,8	10.14/- 29,4	6,65 28,6	16,50 30,0	9,00 30,5	11,63 33,5	7,10 59,2	7,10 59,2	7,10 59,2	7				

markt, terwijl Oranje Pecco's ook minder gevraagd waren dan in vorige veiling.

Toch bleef er slechts een klein quantum, ca. 900 kn., onverkocht.

De middenprijs stelde zich volgens Pakhuismeesteren van de Thee op 29¼ cts. per hKG. in entrepôt, hetgeen 1¼ cts. hooger is dan de middenprijs der vorige veiling, een zuiver gevolg van de samenstelling van het aanbod.

De totale uitvoer van thee in het eerste kwartaal van dit jaar uit de thee-produceerende landen der wereld, bedraagt volgens mededeeling der Vereeniging voor de Thee-cultuur in Ned.-Indië 75.800 tons tegenover 81.522 tons in 1931. Met uitzondering van Sumatra en Japan hebben alle landen tot deze vermindering bijgedragen, in hoofdzaak echter Noordelijk Britsch-Indië, Ceylon en China.

Amsterdam, 27 Juni 1932.

IJZER

De omzet van ruwijzer op de exportmarkt is zeer gering en dientengevolge is het moeilijk een representatieve prijs vast te stellen. Voorzooover ons prijzen ter oore kwamen liggen deze tusschen 37 en 38 sh. goud voor Lux 3 fob. Antwerpen.

Het tot 33½ pCt. ad val. verhoogde invoerrecht op ruwijzer in Engeland heeft den invoer van dit product vrijwel onmogelijk gemaakt! Desondanks is de prijs van Cleveland No. 3, die nog steeds 58/6 fot. hoogoven voor de verbruikers aan de Tees bedraagt, in Schotland als gevolg van de concurrentie van Britsch-Indië en vooral van de Midlands, met één sh. tot 55/6 fot. Falkirk gedaald. Op de Fransche markt biedt de voornaamste producent thans tegen 230 frs. basis Longway aan. Anderen gaan hier 15 à 25 frs. onder.

Het Comptoir belge is tot het einde 1932 verlengd.

Tengevolge van concurrentie van Fransche zijde is de prijs van stafijzer met 1 sh. tot 42—43 sh. goud fob. Antwerpen gedaald.

In België werd de staalproductie hier en daar beperkt.

STEENKOLEN.

Van de kolenmarkt valt geen verbetering te vermelden.

In Engeland moesten wederom enkele mijnen tot ontslag van arbeiders overgaan. Aldaar geeft alleen de markt voor Wales anthraciet eenige bevrediging.

De productie in Polen liep gedurende de maand Mei met ongeveer 13 pCt. achteruit, vergeleken met April, terwijl de totale omzet in deze periode met 14 pCt. verminderde.

Niettegenstaande de besturen der vakvereeningen zich er tegen verzetten, neemt in België het aantal stakende arbeiders toe. De stakingsactie gaat uit van de arbeiders der Borinage, waar meer dan 12.000 man het werk hebben neergelegd. Voor schaarschte aan kolen behoeft overigens voorloopig geen vrees te bestaan. De voorraden waren in België op 1 Juni gestegen tot 3.93 miljoen ton tegenover 3.87 miljoen op 1 Mei.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f	7.25
Durham Ongezeefde	"	8.—
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	"	9.50
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	"	6.75
Yorkshire gewasschen Singles	"	7.75
Westfaalsche Vetförder	"	8.25
" Vlamstukken I	"	9.—
" Smeenootjes	"	8.75
" Gasvlamförder	"	8.25
" Gietcokes	"	11.—
Hollandsche Bierbriketten	"	11.50

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam. Ongezeefde bunkerolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 8.15. Markt gedrukt. 28 Juni 1932.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Bedrijfsleven en de strijd tegen de Armoede in Nederland

door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid f 3,—. Gebonden f 4,75.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van f 2,50 ingenaaid en f 4,— gebonden.

Bestellingen richt men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hooghweg 122, onder gelijktijdige remise per postwissel of op postcheque en girorekening No. 8408, Rotterdam.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN										INDEXCIJFERS			
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M ³ .	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.		THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. ½ K.G.		COPRA Ned.-Ind. f. m. s. per 100 K.G. Amsterdam		Bruto-gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100		
			f	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	f	%			In-voer	Uit-voer
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/11,625	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135	75,5	69,4
1931	110,75	69,3	-3	8,4	8,—	42,7	25	40,7	42,50	50,3	15,375	42,9	117	136	62,6	57,9
Jan. 1930	147,50	93,9	-7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,375	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-3,125	8,8	8,575	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,125	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-3	8,4	8,775	48,6	27	44,0	38,25	45,3	15,—	41,8	138	153	62,6	55,8
Aug. "	100,00	62,6	-2,5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	38,50	45,6	14,125	39,4	122	142	60,6	55,6
Sept. "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,525	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,375	37,3	125	146	58,7	58,1
Oct. "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,55	40,3	23	37,5	37,75	44,7	13,25	36,9	119	146	58,7	58,5
Nov. "	100,00	62,6	-2,25	6,3	7,15	38,1	23	37,5	37	43,8	13,75	38,3	113	132	58,7	58,8
Dec. "	82,50	51,6	-2,25	6,3	6,75	36,0	23	37,5	35	41,4	12,75	35,5	115	114	54,8	58,8
Jan. 1932	82,50	51,6	-2,125	6,0	7,35	39,2	23	37,5	32	37,9	13,125	36,6	103	107	54,2	58,4
Febr. "	82,50	51,6	-2	5,6	7,05	37,6	23	37,5	30	35,5	14,50	40,4	86	111	53,5	59,8
Maart "	70,00	43,8	-1,625	4,6	6,25	33,3	23	37,5	31	36,7	14,75	41,1	87	116	52,9	58,3
April "	70,00	43,8	-1,5	4,2	5,90	31,5	23	37,5	29,25	34,6	14,—	39,0	89	110	51,6	56,0
Mei "	70,00	43,8	-1,5	4,2	5,625	30,0	23,50	38,3	30,25	35,7	13,25	36,9	89	107	51,0	54,0
6 Juni "	70,00	43,8	-1,375	3,9	5,75	30,7	24	39,1	27,50 ²⁾	32,5	12,50	34,8				
13 " "	70,00	43,8	-1,3125	3,7	6,—	32,0	24	39,1	29,25 ³⁾	34,6	12,25	34,1				
20 " "	70,00	43,8	-1,3125	3,7	6,75	36,0	24	39,1			12,625	35,2				
27 " "	70,00	43,8	-1,3125	3,7	6,75	36,0	24	39,1			12,25	34,1				

¹⁾ Jaar- en maandgem. afger. op ¼ pence. ²⁾ 9 Juni. ³⁾ 23 Juni.

N.B. Alle Pondennoteringen vanaf 21 Sept. zijn op goudbasis omgerekend

